

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛМ

2012 сыл
Атырдык ыйын
25 күнэ
Субуота № 109-110
(10702)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Оттоохун-2012

КҮН-ДЫЛ ЫГАР

Тыа хаһаайыстыбатын у правлениета иһитиннэрэринэн, атырдык ыйын 23 күнүгэр туругунаан нэһиликтэринэн оттоохун көрдөрүүтэ манньк буолбут: Үөдэй нэһилиэгэ - 2480 т (80,2 %), уларыйбатах, I Хомустаах - 1797 т (68,2 %), Партизан - 1172 т (51,4 %), Никольской - 930 т (62 %), уларыйбатах, Хамаҕатта - 1851 т (70,89 %), Хатыг Ары - 3885 т (70 %), уларыйбатах, Бөгүн - 1650 т (80 %), Модут - 1588 т (50,5 %), уларыйбатах, Хатырык - 1100 т оту (51,1 %), уларыйбатах, Маймаҕа - 181 т (41,2 %), Түбэ - 1045 т (59,6 %), Арбын - 703 т (78,9 %), Көбөкөн - 1020 т (86,1 %), уларыйбатах, Фрунзе - 276 т (64 %), уларыйбатах, II Хомустаах - 840 т (35 %), уларыйбатах, Искра - 566 т (97 %), Таастаах - 767 т (64,5 %), Салбаг - 1331 т (82,5 %), Ленскэй нэһилиэгэ - 1174 т (83,7 %), эмиз ааспыттаагы көрдөрүүтэ. Оттон уопсайа улуус үрдүнэн 24356 т от кэбиһиллэн былаан 66 % толоруллубут. Ыспааһап ардаҕа мэхэйдэтэр да, уһаабата былаанаммыт соруудагы өссө чуһаһатарга бириэмэ баар. Билигин былаан туолуута күндьыл туругуттан тутулуутаах.

Л. НОВГОРОВОДА

Хааччыыы айгэтигэр

ӨРӨМҮӨНҮ — ОККО КИРИЭХ ИННИНЭ

Түгэххэ сытар Түбэ нэһилиэгин ОДКХ үлэһиттэрэ кэлэр кыстык бэлэмгэр күүскэ үлэлэхтэр. Түбэ ОДКХ маастарын Григорьев Тит Титовичи көрсөн үлэтин-хамнаһын сурастыбыт.

— Тит Титович, чэ, тугу үлэлэбиккин тоҕо тардан кэбис.

— Окко кириэх иннинэ син үлэли сатаатыбыт. Бары хаһаайыстыбалаах тыа дьонубут, онон үлэбитин эрдэ бүтэрэн кэбиһэччибит. Ол курдук, оскуола хоччулунайыгар икки оһоҕун өрөмүөннэтибит, 130 мизтэрэлээх трассатын 108 мм турбаҕа көһөрдүбүт. Уруккута 75 мм этэ. Саҥа гааһынан оттуллар хоччулунайтан учууталлар 8 квартираларыгар уонна дьаһалта хонтуоратыгар тымныы уу кириэр водопроводын тартыбыт. Кыһыннары туһаныахтара. 205 куб. истээх емкость аллара өттүн бетоннаатыбыт, олох эргэрэн ууну туппат буолбута.

— Кыра учаастакка элбэх үлэни ыппыккын. Матыйыа-ааллаах буолан үлэ бардаҕа дии. Хааччыыы өттүгэр тугу этэрдээххиний?

— Ол өттүгэр утары этэр тутум да суох.

Тутуу — сайдыы кэрэһитэ

Искра нэһилиэгин ситэҕэ суох орто оскуола эргэрэн, иньэйэн-ханьайан, былырын үлэҕэ кириэр туруга суох буолан, саҥа тутулуубут нэһилиэк дьаһалтатын дьэтигэр били аартыгар үктэммиттэрэ. Нэһилиэк тэттик буолан оҕотун ахсаана даҕаны онно эппиэттир. Маҥнайгы кылаасан сэттис кылааска диэри 23 оҕо үөрэнэр. Ол да буоллар, искралар ааттара-суоллара, үөрэнээччилэрин ситиһиллэрэ сотору-сотору доргуччу ааттанар. Искра оскуолатын кынат анһан гимназияҕа, Намга, Чурапчы спортивнай оскуолатыгар үөрэнэр араас идэлэр кыһаларыгар ситиһиллээхтик үөрэммит дьон үгүстэр.

Нэһилиэк дьаһалтата күүскэ туруорсубутун түмүгэр, „Мин Саха м сирэ 21-с үйүбү“ республикатаагы үтүө дьыала программатыгар кирисэн аныгылы тииттээх, толору хааччылылаах саҥа оскуола тутула турар. Тутуу үлэтэ икки түһүмэтинэн ытыллар, онон бийыл 20 м усталаах, 12 м туоралаах саҥа оскуола объекта тутула турар. Эһиһл спортзал тутуллара уонна оскуола эбии салҕанара

Атырдык ыйын 21 күнүгэр улууспут киинигэр нэһилиэнньэҕэ, ордук төрөппүттэргэ олус күүтүүлээх, долгутуулаах түгэн буолла. Оҕолорбут барахсаттары дэ сыналлаан, киһилэргэ аналлаах үйэлээх тутуу саҕаланна. Ол курдук I №-дээх „Солнышко“ оҕо саадын эргэ онно көгүллөн, сирэ тэннэнэн үөрүүлээх быһыыга сыбаайа түстэ. Тэрээһингэ СР үөрэҕириитин министирэ А.С. Владимиров, „Нам улууһа“

СОҢУЧУ САБАЛАММЫТ ТУТУУ

МТ баһылыга А.И. Ильин, „Якутпроект-Статик“ ХЭТ сүрүн архитектора Петров А.Н., кырачааннар төрөппүттэрин ааттарыттан Молчанова Л.И. эбэрдэ, махтал тыл эттилэр. Үөрүүнү үллэстэ үөрэх управлениетын салалтата, оҕо саадыгар сэбиэдиссэйдэрэ, үлэһиттэр, төрөппүттэр, детсад ветераннара кэлбиттэр.

Санаттаахха, I №-дээх „Солнышко“ оҕо саада 1953 с. биер бастакынан тэриллэбитэ. Онон детсад хас да көлүөнэ кырачааннары иитэн-такайан тигинэччи үлэлээн кэллэ. Сэбиэдиссэйинэн олохун улахан аҕарын „Солнышко“ оҕо саадыгар анаабыт Е.С. Матвеева өйүн-санаатын барытын түмэн, сүрөһүнэн-быарынан кыһаллан туран үлэли сылдыар. Кэлинни сылларга дьэ-уот чааһа быстар мөлтөөн иһэр. Ону үлэһиттэр бэйэлэрин күүстэринэн, кыахтарынан санардаллары төрөппүттэр билэ-көрө сылдыабыт. Ол да буоллар итээччилэр үлэлиир усулуобуйаларыттан толлубакка, оҕолору кэккэ ситиһиллэргэ тиэрдэллэриттэн сөбө-махтайа көрөбүт.

Нам селотугар аныгы ирдэбилгэ эппиэттиэхтээбэр буолуох, оҕону оҕо саадын хабыы баара-суоҕа 40-тэн тахса %. Онон төрөппүттэр саҥа детсад тутуутун кэтэспиттэрэ ыраатта. Ол баҕа санаа 2014 сылга олоххо кириэхтээх этэ. Ону баара хараҥа былыкка күн чаҕылыбытыны 2012 с. атырдык ыйыгар оҕо саадын тутуу саҕаланна.

А.С. Владимиров, СР үөрэҕин министирэ (хаартыска):

— СР президенин уурааһынан республика, РФ үбүлээһининэн 274 мөлүйүөннээх үп

ИСКРАҔА — САҢА ОСКУОЛА

күүтүүлэр. Быйылгы саҥа үөрэх дьылыгар үөрэнээччилэр саҥа оскуола аанын боруогун атылыахтара. Генеральной бэдэрэччик И.П. Бурнашев В.В. дьонун мунһан үлэ үөһүгэр сылдыар. Тутуу үлэһиттэрэ „Олохтоохтор үтүө дьыалаттан туора турбакка, үөрэ-көтө көмөлөһөн,

көрүллүбүтэ. Бу үп республика араас мундуктарынан тырыллан барыта 10 оҕо саадын объекта аныгылы тииттээх тутула сылдыар. Ол иһигэр биер тутуу эһиги Намгытыгар. Тутуу үлэһиттэрэ „Адезия“ ХЭТ үлэһиттэрэ буолаллар. Саҥа детсад эһиһл кулун тутар ыйга үлэҕэ кириэхтээх.

Н.В. Слепцов, улуус баһылыгынын эл.:

— Биһиги улууспут нэһиликтэринэн араас

үлэлэһэн иһэллэрэ буоллар, үлэ хас эмэ бүк көдүүстээх буолуох этэ”, - дьэ саҥа санааларын үллэстэллэр. Ханньк баҕарар нэһилик сайдыыта оскуолаттан быһаччы тутулуутаах. Нэһилик сүрүн дьонно — учууталлар буолаллар. Онон искраларга сайдыы суола — барыта инники өттүгэр.

кыттан иһэбит. Кырачааннар көрөр-истэр, билэр-өйдүүр интэриэстэрин күүһүрдэргэ үлэлэһэбит. Оҕо саада эмискэ тутуулар буолбуттан үлэһиттэр, төрөппүттэр бука бары олус соһуйдубут, үөрдүбүт. Улууспут дьаһалтатыгар, үөрэх салалтатыгар махталбыт мунура суох. Эһиһл 2013 с. саҥа тутууга кириэрбитигэр оруобуна оҕо саада 60 сааһын бэлиэтиир үбүлүөйэ буолар. Онон үөрүүбүт икки бүк.

программаларынан хабыллан 5 оҕо саада тутулуна, үлэ-үө киирдилэр, сорохторо тутула сылдыаллар. Саҥа тутуулар „Солнышко“ детсад 2 этээстээх, уопсайа 1370 кв.м иэннээх, 76 мизтэлээх, толору хааччылылаах, оҕо сайдарыгар толору усулуобуйалаах буолуоҕа.

Е.С. Матвеева, I-кы №-дээх „Солнышко“ оҕо саадын сэбиэдиссэйэ:

— Этилибитин курдук, оҕо саада бастаан 1953 с. тэриллэбитэ. Мин бу оҕо саада аан бастаан 1974 с. иитээччинэн үлэлэбим. Ол кэннэ уон сыл буолан баран, 1984 с. сэбиэдиссэйинэн үлэлибим. Быйылгы сылга оҕо сааһынан арааран икки бөлөх үлэлээтэ. Барыта 40 оҕо толору сыртыта. Иитээччилэрбит оҕолор сайдалларыгар болҕомтону күүскэ уураллар. Сылын аайы оҕо иитиитигэр туһуламмыт тэрээһиннэргэ тиһигин быспакка

Л.И. Молчанова, родитель:

— Сегодня для всего населения нашего села наступил торжественный и памятный день. Для наших детей будет возведено новое светлое здание. Мы, родители и наши дети, высоко ценим профессионализм педагогов нашего детсада № 1 „Солнышко“, постоянно чувствуем любовь и заботу. Коллектив сада имеет свои традиции и годами накопленный опыт в деле воспитания будущих школьников. Хотелось бы выразить слова благодарности за подаренное детям счастье Правительству РС(Я), министерству образования, администрации и управлению образования нашего улуса.

Бу курдук эмискэ, үөрүүлээхтик саҕаламмыт тутуу түмүгүн эһиһл кулун тутар ыйга долгуя күүтүөхпүт.

М. ПЕТРОВА

Былааннаммыт үлэ-үө көрүллэринэн биэрэллэр. Ордук-хоһу тугу да ылбаккын. Ол өттүгэр хонтуоруол кытааннах. Аны, туттубут матыйы-аалгын туттардаххына эбэтэр отчуоттааххына саҕаны ылаһын. Ол эмиз сөп. Бэрээдэктэнэр наада.

— Онтон атын хоччулунай-даргар өрөмүөн ыппатыг дуо?

— Хайдах ыппат буолуохпугу? Ытытыбыт. Ити мин улахан-улахан өттүлэрин эрэ кэпсэтим. Күһүн хамаанда биэрэллэр эрэ итиини биэрэргэ бэлэммит.

— Чэ, үчүгэй эбит, кэлэр кыстыкка саахала суох үлэни баҕарабын.

— Баһыыба.

Андрей КОБЯКОВ,
пресс-киин

Хаартыскаҕа: Григорьев Т.Т., Никонов А.С. — тан матыйыаал ыла сылдыан, Нам селота

ТУОХ? ХАННА? ХАҢАН?

Киин балыыһа
сонуннарыттан

Инники 2007 с. национальнай бырайыагынан кэлбит мас-сыналар эргэрэннэр, быйыл модернизация программатынан 6 массыына көрүллүбүтүн бэлиэтээн, атырдык ыйын 17 күнүгэр үөрүүлээх быһыыга-майгыга хаһаайыттарыгар (3 массыына «Суһал көмө» отделениетыгар, 1 — Хатырык, 1 — Көбөкөн, 1 — поликлиника), суоппардарга күлүүс тылын туттартаатылар. Профсоюз өйөөһүнүнэн, хас биердиэлэригэр өйдөбүннүк бэлэх оһоһулунна.

Туоһулуур — сыппара!

Ааспыт нэдиэлэ устата: поликлиникаҕа приемна сырытылар - 1543 ыарыһах; «Суһал көмө» - 111 ынгыры кирирдэ; родильнай отделениеҕа - 4 оҕо (2 уол, 2 кыыс) күн сириин көрдө; хирургической отделениеҕа - 3 былааннаммыт, 10 суһал операциялар оһоһулуннар.

Атырдык ыйын 18 күнүгэр Үөдэй участковой балыыһата 75 сыла туолбутун бэлиэтиир үбүлүөй үрдүк таһымга буолан ааста. Бу тэрээһин мас олордуттан саҕаламмыта киһини кэрэхсэтэр. Үгүс ынгырылаах ыалдыттар, ветеран үлэһиттэр кэлэннэр, ирэ-хоро кэпсэтэн, инники үлэлэригэр ситиһиллэри баҕаран тарҕастылар.

Атырдык ыйын 21 күнүгэр хирургической, ОПК, реанимация отделениеларыгар «Армута» ООО аккредитированнай тэрилтэттэн тахсан, үлэ мизтэтин аттестациялаатылар.

Атырдык ыйын 23-24 күннэригэр Дьокуускайга буолар «Антибиотиктарга бэриммэт ыарыһалары эмтээһин» проблемаларыгар научнай-практической конференцияҕа делегация кыттыныы ыла кирирдэ.

М.Е. ТРАПЕЗНИКОВА

Бэйэни салайыны — инники дьылбабыт

Олохтоох бэйэни салайыны аан дойду сайдыылаах дойдурларыгар 20-с үйэттэн сафалаан үлэлээн кэлбит. Оттон Советский Союз эрдэбинэ бэйэни салайыны (самоуправство диэн) буржуазнай госуларстволар тутулуктара диэн үбүгүгү сүлдүр, орубуна таңара үөрүгүн — «опиум для народа» диир курдук этэ. Онон Советский Союз сафана олохтоох бэйэни салайыны туһунан Россияга олох дафаны сананы суох этэ. Оттон 1990 сыллаахха Саха сирэ маннайгынан Россия үрдүнэн олохтоох демократия сафаланьтыгар улахан орулу ылбытын олохпут көрдөрдө. Ол курдук, 1990 сыл балафан ыйын 23 күнүгэр САССР Үрдүкү Сэбиэтэ историческай суолталаах Саха Автономнай Социалистическай Союзнай Республикатын (САССР) «Декларация о суверенитете (көгүлүн)» туһунан сокуон ылыммыта. Ону 1990 сыл ахсынны 29 күнүгэр очотооу Россия Үрдүкү Сэбиэтин председателэ Борис Николаевич Ельцин САССР Үрдүкү Сэбиэтин 5-с сессиятыгар депутаттар иннилэригэр официальнойдык билинэрин эппитэ. Дьэ, мантан сафаламмыта Россия үрдүнэн «Суверенитеттар парадтара».

1991 сыллаахха САССР Конституциятын, САССР Президентин статуһун САССР Үрдүкү Сэбиэтэ ылынан 1991 с. ахсынны 20 күнүгэр Михаил Ефимович Николаев САССР Президентин дьиннэх быыбарыгар кыайан Россияга маннайгынан талыллар. Саха сирин быыбардааччылары актыыбынай кыттыыны ылаллар.

Сурт кэриэстээх, өтөх төнүргэстээх

Максим Кирович Аммосов төрөөбүтэ 115 сылын бэлиэтээһининэн сибээстээн улуу кыраайы үөрэтэччилэрин ааттарьттан хас да боппуруоһу улуустаагы тэрийэр комиссия аатыгар аадырыстаан уонна улуу олохтоохторо илтиилэригэр, санааларын илтистэллэригэр анаан суруйдум.

1. Хатырыктыыр суол кытытыгар, Барылас бөһүөлөгэр кириригэ үйэлээх матырыялтан — кыһыл граниттан Саха сирин бириллилээх скульптора, искусство деятелэ Захаров П.А. онорбут бюһа турар. Бу бюст манна сыла-соруга суох, «суол харабыла» буолан турара табыгаһа суоһунан аафбабыт. Бюст аманмыт сиригэр Хатырыкка, Остуолба бөһүөлөгэр, кини аатын сүгэр Госуларственност музейин иннигэр саңардыллан, тупсарьыллан оһоһуллубут архитектураһа сана тупсафай постаменна оһоруоһа, өссө соһуруу диэки хайһан оһоруоһа. Саха кинитэ арһаа хайһан оһороро табыгаһа суох.

Бу бюст Киргизияга оһоһуллубта, Нам селотугар Аммосов болуоссагыгар турбута. Оһоһуллубут гранита алдынылаах түбэһэн бюст сирэйэ тулдан түһэр куттала үөскээбит. Улуу общественоһа, ветераннара туруорсууларын түмүгэр араас республиканскай таһымнаах комиссиялар кэлэн үлэлээбиттэрэ. Оһор бюһу сылаас сиргэ киллэрэн туруоруоһа, салгыһна турдаһына алдынытын быһыгар сиик кириэн тоһон, муос буолан үллен бюст сирэйин хонһорон түһэриэн сөп диэн түмүгү таһаарбыттара. Түргэниик сылаас сиргэ киллэрэн туруордаһа табыллыһы диэбиттэрэ. Оһор иһин Хатырыкка тизийлэн кэлбитэ. Музей да, оһуола да иһигэр киллэрэр табыллыбат, муосталара уйбат диэн матыптаан туттааччылар көһүлээбэттэхтэр, сылы быһа музей таһыгар таһырдыа сабыллан кыстаабыта. Ханьык да республиканскай таһымнаах быһаары таһа илигинэ эмискэ бюспурт суол кытытыгар баар буола оһубута.

Дьиннэн, М.К. Аммосов пааматынныһын туруоруу, көһөрүү

НЭҺИЛИЭННЭ ОЛОБУН ТУПСАРЫАХТААХ

Бу альтернативнай быыбарга Саха сирин быыбардааччылары испиһэккэ кирибит 75,9% кыттыыны ылаллар, онтон М.Е. Николаевка 76,6% куоластаан улахан итэһэли биэрэллэр.

Оттон Россияга олохтоох бэйэни салайыныга кирири Россия маннайгы Президентэ Б.Н. Ельцин маннайгы болдьоһор үлэли оһорон Европа дойдурларын «Бэйэни салайыныга Хартиятын», ыгырыгытын ылынан, сөбүлэһэн илии баттаабыта улахан орулу ылбыта. Бу Европа сайдыылаах дойдурларын ыгырыгыта 1985 сыллаахха алтынны 15 күнүгэр тахсыбыта. Бу Хартия 20-чэ ыстагыалаах этэ, онтон 9 ыстагыатын 20 пуунун ылыммыт Европа дойдурлара толороллоро эбһэтэлэтин этэ.

Оттон Саха сирин Президентэ М.Е. Николаев 2000 сылга Саха сиригэр Россияга маннайгынан олохтоох бэйэни салайыныны оройуоннар таһымнарыгар киллэрэ сатаабыта дафаны, ол кыайтарбатага, тоһо диэтэххэ, бу СР Президентин М.Е. Николаев Ыйаафын СР парламена — Ил Түмэн өйөөбөтө. Кэникини санаатахха Ил Түмэн саамай сөпкө быһаарыт эбит. Очолорго Россияга Б.Н. Ельцин Европа дойдурларын «Бэйэни салайыныга Хартиятын» өйөөбүтүн уонна ылыммытын туһунан эр баар этэ, онтон Россия бэйэтин сокуоннара таһа иликтэрэ. Ол да буоллар 2002 сыллаахха ахсынны 29 күнүгэр СР Президентэ В.А. Штыров Ыйаафын Саха сиригэр оройуоннар таһымнарыгар бэйэни салайыныга быыбардар ытыллан, Нам улуһун

баһылыга уонна бэйэни салайыныга улуу депутаттара, улуу устаабын быһытынан 5 сылга талыллыбыттара.

2002 сылга от ыйын 1 күнүгэр СР Президентин В.А. Штыров Ыйаафын «Бэйэни салайыныга муниципальной быыбардар» диэн сокуона олоххо кирибитэ. Бу сокуон 2002, 2005, 2008 сс. Намга буолбут быыбардарга туттуллубта. Маны боростуой дьоннор тох да диэн кириити-кэлииллэрэ суох курдук, ол гын баран, бу сокуону «Олохтоох бэйэни салайыны тэрилтэлэрэ» улуустар, нэһиликтэр устааптарыгар олоһуран бэйэлэрэ ылыныахтара диэн Саха республикатын Конституционнай суутугар көрүүтүгэр мин заказной суругунан ыһпытым. Республика Госуларственнай былааһа бу муниципальной быыбардарга көмөлөһөр уонна сүбэлиир эр бырааптаахтар диэн Россия 131 №-дээх «Олохтоох бэйэни салайыныга Россияга кириитин» туһунан сокуонна уонна Европа дойдурларын «Олохтоох бэйэни салайыныга» Хартиятын ирдэниллэр. Бу үөһэ этиллибит сокуоннар этэллэринэн бу быыбардар дьиннэх «Олохтоох бэйэни салайыны» сүрүн боппуруоһун көрөллөр, бэйэни салайыны дуоһунастаах дьоннору уонна бэйэни салайыны депутаттарын быыбардаһын буолар.

Быйыл 2012 с. алтынны 14 күнүгэр буолар быыбардар Намга 12 нэһилик баһылыктарын уонна 17 нэһиликтэрин депутаттарын быыбардара ити Саха республикатын Госуларственнай былааһа онорбут 964-3 815-1У

№-дээх «О муниципальных выборах» диэн 2011 с. балафан ыйын 28 күнүгэр Саха республикатын Президентэ Е. Борисов Ыйаафын бараллар Бу Сокуону мин тох да куһаған диэбэһин, ол гын баран, 2000 с. республика оройуоннарын устааптарыгар барыларыгар баарын курдук — быыбар түмүгэ улуу баһылыктара быыбарга кыттыбыт дьон 50%+1 ылбыт эр буоллаһтарына бири турууран ааһаллара, онтон атын буоллаһына иккис туур буолара.

Оттон 2002 с. буолбут быыбарыгар олохтоох бэйэни салайыны итинник түмүк буолбатага. Намга улуу баһылыгынан 30% ылбыт кандидат талыллыбыта уонна 5 сыл оһорбута. Оттон 2005 с. дьиннэх бэйэни салайыны быыбардарыгар нэһиликтэр баһылыктара уонна нэһиликтэр депутаттара талыллыбыттара. Нэһиликтэр депутаттарын быыбардара 15 сыл буолбатахтара, ол сафана нэһилик баһылыктара улуу баһылыгын уонна улуу депутаттара быһаарыларынан аналлара. Иннэ гын, нэһиликтэргэ депутат туһунан умнан дафаны барбыттара. Дьиннэн, нэһиликтэргэ олох сангалы өйдөөх-санаалаах дьон афыйага суохтар, оһору актыыбынай олохто тардарга сөп буолла быһылаах. Оно билинги Саха республикатын Госуларственнай былааһын өтүттэн урукку курдук салай оһоруоһтарын бафарааллар. Оһ иһин республика былааһа нэһилик депутаттарын Мунһафын председателинэн нэһилик баһылыга буолар балаһаньатын онорбуттара.

Быйыл буолар быыбардарга

алтынны 14 күнүгэр улуу үрдүнэн 138 нэһилик депутаттара талыллыахтаахтар. Бу олохтоох нэһилик баһылыгар улахан көмө буолуоһтаах. Маны сангалы талыллар баһылыктар бары өйдөхтэрин наада. Олохтоох бэйэни салайыны сүрүн сылаа диэн манна оһорон нэһилиннэ олобо тупсуута буолуоһтаах, эбэтэр нэһилик олохтоохторо бары биригэ үлэлиэхтээхтэр, оно кириллэргэ саамай чугас дьонноро олохтоох депутаттара буолаллар. Мин санаабар, биһиги нэһиликтэр биһиги маньык өйдөөх-санаалаах дьон афыйага суохтар, бу дьоннору булан түмүөһхэ эр наада.

Нэһилик баһылыгар нэһилик депутаттарын Мунһафын председателэ уга илиити буолуоһтаах. Нэһилик депутаттарын Мунһага нэһилик сылаафы бюджеттарын ылыныахха уонна кини туолуутун хонтуроолуоһтаах. Депутаттар норуока олох чугастар, оно норуот этэрэ быһаачы Мунһафын нэһилик баһылыгар тийиэхтээх.

Мин санаабар, 500-тэн таһа быыбардааччылаах нэһиликтэр Мунһахтарын председателлэрэ босхоломмут дуоһунастаах буолуоһтаахтар, очоһуна эр дьиннэх олохтоох бэйэни салайыны буолуоһа. Оһ нэһилик бюджеттар киририэхтээх. Уопсайынан дафаны улуу дьаһалтата олус элбэх үлэһиттээх, кэники олох көрдөрүүтэ бу система мөлтөөн иһэрин туоһулуур.

Т. РУМЯНЦЕВ,
улуу Устаабын онорсубут
улуу урукку депутата

ЭЙЭ-ДЭМНЭЭХТИК БЫҺААРЫАХХА

үбүлүөйү ыһтар правительственной комиссия, эбэтэр республика правительствотын уураафын эр оһоһуллуоһтаах. Саха республикатын правительствотын 2007 сыл атырдах ыйын 16 күннэх уураафын госуларство көрөр пааматынныктарын Бири госуларственнай реестрыгар республиканскай суолталаах пааматынныктар аһааннарыгар киллэртэрэн турабыт. Бюст алдыныта улаатан хонһон түһө диэн сэрэни, хата, тохтообута, алдыны сурааһын эр курдук көстөн хаалбыта. Эмиэ биһиги, ол аата улуу общественоһа, ветераннарын сэбиэтэ, кыраайы үөрэтэччилэрэ туруорсуубутунан Е. Ярославскай аатынан республиканскай музей директора Егор Спиридонович Шишин тэрийитинэн комиссия тэриллэн Дьокуускайтан таһан көрбүттэрэ. Автор Петр Захаров кытта таһан көрбүтэ. «Бюст алдыныта көнөтүг буолбакка араас моһуоннаахтык иһигэр барбыт, онон туллан кэлэр куттала суох» диэн түмүккэ кэлбиттэрэ. Алдыны сурааһын силимнээх гранит бэйэтин кырыпаһын сабан кэбистээххэ көстүбэт буолсу диэбит этэ автор бэйэтэ. Музейга директорды оһорон Михаил Петухов оннук онороро табыллар этэ.

Билигин музей иннигэр оһорор бюспутун ханна гынабыт диэн боппуруоска маньык эппитиит. Бу бюһу саха дьахталларыттан бастакы скульптор, культура үтүөлээх үлэһитэ Евгения Николаевна Винокурова 1958 сыллаахха, М. Аммосов үтүө аата чөлүгэр түһэриллэтин кытта, кини бири да хаартыскага кимизэх да өссө суох эрдэбинэ, Аммосовы көрбүт оһоньоттор ол сафана өссө тыһынаах эрдэхтэринэ, очотооһу оройуон салайааччыта, оройуон бири улахан патриота, народнай депутаттар оройуоннаагы сэбиэттерин председателэ Данил Софронович Протопопов көүлээһининэн онорбута. Ев-

Максим иппит ийэтинэн Анастасия Васильевна

гения Николаевна Максимга ордук маарынныыр сиэн быраатын Аркадий Алексеевич Охлопковы көрдөрбүттэр, кинини үтүгүннэрэн уонна очотооһу оһоньоттор сүбэлэринэн бюһу бетонунан кутан онорбута.

Комсомол райкомун уонна культура отделын үлэһиттэрэ атын хара үлэтигэр көмөлөспүттэр. Дьон олус биһирээбит. Бастакы бюст буоларын уонна оһоһуллубут матырыяала граниты кытта тэннээтэххэ үйэтэ кылгаһынан, бюст историческай суолталааһынан, ураты харайыга музей иһигэр кириэн история кэрэһитэ экспонат быһытынан туруоһтаах, кини айыллыбыт историята көпсөнэ туруоһтаах, онон өлбөт-сүппэт үйэлэниэхтээх.

2. М.К. Аммосов пааматынныктарын историятын туһунан урут хаста да суруйан турабын. Ити икки пааматынныкка ананан оһоһуллубут бюстар тустарынан кылгастык кэпсээтибит. Итилэртэн атын өссө икки бюст туһунан бэрт кылгастык өйдөтөн

аастахха маньык этэ. М. Аммосов төрөөбүтэ 65 сыла туолуутунан сибээстээн, 1962 сыллаахха, комсомол райкома «Бойобуой уонна Үлэ Албан аатын» кулуубун Намнаагы филиалын тэрийбитэ, ол сафана мин райкомол бастакы секретарынан үлэлирим. Очолорго кырдык дафаны «Бойобуой» оһоньоттор бааллара. Кинилэр көпсөн аһарыт бастакы бетон бюспутун үйэлээх матырыяалынан солбуйар туһунан туруорсубуттара. Ону ылынан правительство сакааһынан босоросаттан кутуллубут бюһу афалан туруорбуттара. Оттон бетон бюһу Хатырыкка тизээн илдьэн, эрдэ бэлэмнэммит олох оһордубуппур. Хатырыкка ол түгэни өйдүүр дьоннор баар буолуоһтаахтар.

Пааматыннык туруорулуутугар республиканскай кулууптан Кочнев, Суханов диэн кырдыгас большевик, ветеран оһоньоттор таһан туруорсубуттара. Намнартан Данил Софронович Протопопов, Василий Егорович Колмогоров уонна олохтоохтор, ыччаттар кыттыбыттара. Аны Намга туруоруллубут сага бюспутун ветераннарбыт сөбүлээбэккэ эмиэ мунһахтаан, соруйсан кириэн барбыттара. Бу сырыыга Аммосовы наһаа нуучча курдук онорбуттар, олох да Кировка маарынныыр диэн буолла. Бюһу онорбут Е. Ярославскай кыһа, аатын умнубуһпун, «Мин Аммосов уобараһын онорбутум» диэбитин ылымматтаһтара. Онон скульптор Петр Захаров гранит бюһа туруоруллубута. Онукпур алдынылаах буолбут историятын кэпсээтибит.

Бюст Намга турдаһына, «М.К. Аммосов 100 сылын хайдах алдыамыт сирэйдээх бюһунан көрөсүөхпүтү» диэн эмиэ кэпсэти сафаламмыта... Республиканскай үбүлүөй тэрийэр комиссия иннигэр туруоруу буолбута, комиссия сага бюһу онорууга тендер ыһпытыгар ССРС народнай художнига, ССРС Социалистическай Үлэ Геройа, Киргизия бил-

лилээх скульптора Турсунбай Садыков кыайыта уонна билигин Намна турар бюһу дойдутугар онорбута. Кэники Садыков бэйэтэ, эмиэ скульптор уолунаан, Намна суруйааччы Н.А. Лугиновка кэлэ сылдьан бюст турар сирин көрбүтэ, «үчүгэй сиргэ турар, ситэр-хоторор иһигит» диэбитэ. Биһиги ситэрэр биллаан баар диэн эрэннэрбиһпит. Оһ кэниктэн хас да бэлиэ түгэһнэр аастылар.

Үүммүт үбүлүөйдээх сылга, дьэ, хайаһабыт. Оһ курдук, оһуһуулаах үйэ киһитин аатын үйэтитиити эмиэ эриэ-дэхси буолбат эбит. Ити кэники икки бюстар оһоһуллууларыгар, биһиги улууспугулар көмөлөспүт, Киргизиятан оһоһуллууларын, тизлэн кэлиилэрин быһаарсыыга элбэхтик кэлбит-барбыт, туруорсубут киһинэн урукку республика культуратын министрин солбуйааччы, билигин биһиги кэксэбитигэр суох буолбут Василий Афанасьевич Бочкарев буолар, кинизэхэ улуу олохтоохторун махталлара умнуллубат.

3. «Аччыгыр Арыыга» М. Аммосов оһо сааһа ааспыт сиригэр уһайба сирэ бэриллэр. Оһ сирин иннин кэһэтиэххэ, билигин Модут нэһилигин сиригэр кириэр «Балаһаннаах арыыга» Максим төрөөбүт, кини афатын балаһана турбут сирин эбии киллэрэн биэриэххэ. Оһ сиргэ оттуур дьонноро сирин уһун болдьохтоох арендага дуу, атын аттынаафы сирин кытта атастаһыннаран дуу биэрэн, боппуруоһу эйэ-дэмнээхтик быһаарар суолу тобулуоһа. Максим Аммосов төрөөбүт сирин туһунан мөксүһүүнү тохтоуоһа, улуустаагы тэрийэр комиссия ыһааһынаах тылын-өһун дьонно-сэргээтэ тизэрдээххэ. Уруккута бу сирдэр бири Соһуруу Хатырыгынан аатыраллара, «Кыһыл Талаһа» колхоз сирэ-уота этэ. Кэники колхозтары холбооһун, араары түмүгэр атын-атын нэһиликтэргэ араһсыбыттара. Кэһэтиллибит, уһайба харыстан сирдэр аһааннарыгар кириэн печетелинэн Госуларственност музейа буолуоһтаага биллэр.

4. Урукку өттүгэр Максим Кирович аатын үйэтитиигэ өр сыллаах сыралаах үлэтин анаабыт, Максим Кирович Аммосов олоһун, үлэтин көрдөрөр музейы аан бастаан Хатырыкка тэрийбит Максим сиэн балта

Доруобуйа баар — күндү баай

«Биһиги бу балыыһага кэлэн хаста да эмтэнэн, сэргэхсийэн, үөрэн-көтөн дьиэлибит. Балыыһа үлэһиттэрэ үтүө дууһалаах, үрдүк культуралаах, идэлэрин толору баһылаабыт дьон үлэһиттэр. Ол иһин биһиги тардыһан туран кэлэн эмтэнэбит», — диир 2012 с. кулун тутар 1 күнүгэр Нам селотун үтүө-мааны Далбар хотуттара Ольга Николаевна Колесова, Татьяна Николаевна Москвитина махтаммыт суруктары аабыт.

Бу махтал 30 сыл үлэлээбит, СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна Суздальова Александр Ильичична 1990 сылтан салайар 1 Хомустаах балыыһатыгар туһаайыллыбыт.

1982 с. эдэр терапевт быраас Суздальова А.И. үөрүүн бүтэрээт ананан кэлэн, балыыһа аанын аспыта. Кини бастакыттан олохсуйан үлэһит бигэ былааннаах дьиэ кэргэнинэн кэлбит. Кэргэнэ Петр Иннокентьевич «Нам» совхозка суоппардаабыта, икки эмдэй-сэмдэй уоллаах кыыстар дэтсад дьон этилэр. Кэлин дьиэ-уот туттан, өссө 2 олоһон олохсуйдулар. Дьэ, онтон ыла коллективны кытта ыкса билсэн, кырдыаҕас, эдэр кадрдары кытта биир санаанан, эйэ-дэмнээхтик үлэлээн, олох араас уларыыларын аһан лоп курдук 30 сыл үлэлээн кэллилэр.

Олох ирдэбиллэрин быһытынан кырдыаҕастар уурайан, эдэр спе-

циалистар кинилэри солбуйан, үлэ салданар. Балыыһа салалтата ветераннарын эдэр дэргэ сүбэ-ама, күүс-көмө гынан икки өттүттэн өйөһөллөр. Бары үөрүүлэрин, олох ыарахаттарын тэнгэ үллэстэллэр.

Историяттан кылгастык кэпсээтэххэ, оччотообу «Нам» совхоз (дир. Алексеев Д.Ф., прораб

дья, 2008 с. олох саҥа ирдэбиллэригэр эппиэттир оҥоһуулаах, оборудованиелаах, тупсаҕай тутуулаах саҥа балыыһа үөрөкөтө ыарыһахтарга аанын тэҕэйэ аспыта. Улуус баһылыга (Ильин А.И.), олохтоох дьаһалта (баһ. Атласов А.П.), Ил Түмэн депутата Нь.С. Тимофеев уонна нэһилиэнньэ туруорсуулары

Онон күһүн саҥардыллан үлэҕэ киирэрин үөрүүнэн кэтэһэбит.

Балыыһа республикаҕа да, улууска да үчүгэй үлэлээһинэн биллэр. Доруобуйа харыстабылынан ирдэниллэр бары тэрээһиннэргэ ситиһиилээхтик кыттар, оттон нэһилиэккэ бири бастын үлэлээх, нэһилиэк олоһор актыыбынайдык кыттар тэрлэт буолар диир баһылык Атласов А.П. бэлиэтиир.

Улуус үгүс нэһилиэк тэригиттэн кэлэн эмтэнэн, махтанан,

Утүөкөн үлэһит быраастар — Урук салааттаах ааныһаллар, Дьобургут, дьулургут, тулуургут

Убааран уостары билбэтин. Барахан ыарыыттан

быһыһырга Турунар хорсун

быраастар, Сүрэххит төлөнө өрүттүн

Күөдүҕү, күлүмүчү

туруохтун. Дьонгут-сэргэбит туһугар

Бигэтик бэринэр эмчиттэр, Уустук-сыралаах үлэһит

Алмаас таасты кылбайдын. Үлэттэн дьоллоһор

үрдэгит Үрдүк дабааны дабайдын,

Чэгиэнник, чэбдиктик

сылдыҥан Дьонунук үлэлээн олурун,

— диир 2007 с. суруллубут.

Биир нэһилиэк таһымыгар бу 30 сылга кырата суох үлэтин Александра Ильичична эйэлээх коллективны көмөтүнэн ситиһиитэ буолар. Мин урут да, билигин да үлэһити сылдыар элбэх дьонтон ыйытыбар бары биир киһи курдук «дьонно биир тэн сыһаннаах, ирдэбиллээх салайааччы» диир характеристикалыыллар. Онон кэлэр өттүгэр Александра Ильичична, коллектив бары үлэһиттэригэр ситиһиилэри баҕарыабын.

Елена НЕУСТРОЕВА

Хаартыскаҕа: балыыһа коллектива

АБЫРАЛЛААХ ДЬИЭ

Васильев А.И.) салалталарынан 1969 с. муус устар 1 күнүгэр 1 Хомустаахха саҥа балыыһа тутуллан үлэҕэ киирбитэ. Сэбиэдиссэй Терентьева Елизавета Николаевна этэ, ол сыл күһүнүгэр быраас Санников Николай Ильич кэлбит. 1987 с. эмиэ совхоз көмөтүнэн балыыһаттан туһунан амбулатория тутуллубута, кылаабынай быраас, РСФСР үтүөлээх бырааһа Семен Максимович Ананьев этэ.

Бу кэмтэн саҕалаан ыарыһахтар: «Балыыһа эргэрибит, саҥа таас балыыһа наада буолбут», — диир суруйар буолбуттарыгар нэһилиэк дьаһалтата, нэһилиэнньэ уонна балыыһа салалтата туруорсууларынан 2006 сылтан саҥа балыыһа үлэтэ саҕаламмыта. Эмиэ «Нам» совхоз дьиэххэ, совхоз өрдөөтүгэ арболитынан профилакторий тутан испит акылаатын А.М. Петров АОНу салайан олон, көтүттэрэн саҥа балыыһага ол арболитынан фундамент оҥоһуллубута уонна,

түргэнник олоххо киирэн үөрүү үрдээбитэ. Оттон эргэ балыыһа киэн-куон амбулатория, процедурнай кабинеттар, стоматологическай кабинет, аптека, кукуна о.да. буолбуттара. Быйыл бу объекка эмиэ улахан капиталнай өрөмүөн ытыллала турар.

хайҕаан, инникигэ ситиһиилээх үлэни баҕаран бары ыарыһахтар этиилэринэн саҕалаан баран, республикага, улууска улахан ытыктанар улуус Ытык киһитэ, кырдыаҕас учуутал Овчинникова Александра Спиридоновна хоһоонунан түмүктүүбүн.

Мария Алексеевна Охлопкова «Максим Аччыгы Арыыга төрөөбүт» диир этигин Аммосов биографиятын суруйааччылар тутуһаллара. Мария Алексеевна ол этигин Максимтан 5 сыл аҕа төрөөбүт эдьийэ Наталья Кировна этиитигэр ситгэнэрэ. Мария Алексеевна ийэтэ Наталья Кировна ити этиитэ сөптөөбүнэн билингэ диири аабылла сылдыар. Ити этиини Максим Аммосов кыргыттарга, улахан кыыс Аэлита тыһынаах эрдэбиттэн «Мария Алексеевна этииттэн атыны ылыммаппыт, кини биһиэхэ кылаабынай апаратыаттаах киһибит» дииллэрэ. Мария Алексеевнанын мин эмиэ өр сылларга алтыспыт киһи буолан кини тово итинник эппитин эмиэ билэбин. Ол быһытынан «Аччыгы Арыыга» Максим Кирович төрөөбүт уонна оҕо сааһа ааспыт сирэ диир Мэнгэ Таас сөпкө туруоруллан турар.

Дьингэн, биир үксүн Мария Алексеевна музейы кытта биир ситимнээх үлэ ытыллыгытыгар, кэлиигэ-барыга ордук табыгастаах буоллун диир итинник этиини онорон турар. Максим быраата Дмитрий «Максим «Балааннаахха» төрөөбүт» диир этигин саба сагаран кэбиспиттэрэ. Оччолорго «Балааннаах арыыга», бастакынан, Остуолбаттан ыраах, иккиннэн, айаанан тийэр суола мэхэйдэрээх соҕус буолан ким да оччолорго утарсыбата. Кэники ити «Балааннаах арыыга» олоһор дьонно ыччаттарга, урут Максимы кытта биригэ оҕо саастарын аһарыт кырдыаҕастар ахтыларыгар олоһорон ол туһунан этэн, суруйан көрөллөрүн эмиэ ылыммат этилэр. Ону истибэккэ модуттар «Балааннаахха» Кир Васильевич балаһаны оннун таһыгар балаһан туран, бэлиэ сэргэ туруоран туран дакаастаһа сатаабыттары «Аммосов төрөөбүт сирин быдыһаллар» диир ханнык да онно, төрөтө суох туһууттарын курдук эппиттэрэ. Максим Аммосов кыргыттарыттан соҕото хаалбыт Лена Максимовна ону дакаасты сатыыллар. Оттон кыргыттар суруллубуттан, дьон кэпсэнииттэн эрэ билэр кыахтаахтар биллэр. Бу икки арыылар, этэн аһарыһыт курдук, урут биер Соуруу Хатырыгынан аабыллаллара, «Аччыгы Арыы» уонна «Балааннаах» ыаллар унор-маһаар көстүһөн олоһоллоро, дьыбар-

даах сарсыарда хаһытаһан кэпсэтэллэрэ диир кырдыаҕастар кэпсэтэллэрэ үһү.

Оттон дьингээбэ, 1897 сыллаахха, Максим төрөөбүт кыһыныгар быһы-майгы хайдах этэй? Дьингээх докумуоннарга олоһорбут ХИФУ профессора, физико-математическай наука кандидата Иннокентий Иннокентьевич Суздаков уонна кини кэргэнэ, историческай наука кандидата Мария Ивановна Старостина «Хатырык нэһилигин дьонун төрдө-уһа» диир 1768-1918 сылларга ытыллыбыт араас биэрэписэргэ, таһара дьиэлэригэр төрөөһүнү, өлүүнү, кэргэнни буолууну суруйар кинигэлэрин уһун сылларга бэрийэн, үөрэтэн баран суруйан таһаарыт кинигэлэрэ быйыл таһыста. Кинигэ сүрэхтэниитэ Хатырыкка ытыллыбыта. Атын тэрээһиннэргэ кыбыллан кыайан сылдыбатабым да, кинигэни кичэйэн аахпытым уонна онно сылдыбытым буоллар этиэхтээх санааларбын бу суруйабын.

Кинигэ биер ситиһиитэ урукку олохсуйбут сорох өйдөбүллэри чопчулаан историяны дьингээһинэн, докумуоннарга олоһорун көрдөрүүтэ буолар. Ити кинигэҕэ чуолкайдык ыйылла сылдыһарынан Максим төрүүр 1897 сылыгар Кир Васильевич быраатын Дмитрий Михайлович «Аччыгы Арыытааҕы» кыстыгы дьийтигэр дьукаахтааһа, бэйэтин балаһана «Балааннаахха» кыстаабыт буолуохтааҕа кинигэҕэ суруллубуту ырыттаха көстөн таһсар. Ити сыл Кир (1844 с.) 53 саастаах, кини иккис кэргэнэ Анастасия Леонтьевна (1867 с.), Максим төрөспүт ийэтэ, 30 саастаах, Кир бастакы кэргэнигэ 4 оролоох этэ. Олортон ити сыл Евдокия (1873 с.) 24, Степанида (1874 с.) 23 саастаахтара, кэргэн таһыстаах кыргыттар аҕаларын кытта олоһор буолуохтаахтар. 29 саастаах Анна ол саҕана кэргэн таһыбыт, онтон Василий кэргэн ыла илик 21 саастаах уол, Кир сааһын туһаары бу уолун кытта олоһубута биллэр. Кинигэҕэ ыйылла сылдыһарынан Кир Васильевич иккис кэргэнэ Анастасия Леонтьевна, бастакы оҕото эмиэ Анастасия (1889 с.) 8 сааһыгар сылдыар, Петр (1890 с.) 7 саастаах, Наталья (1892 с.) 5 саастаах, Иннокентий (1894 с.) 3 саастаах, онтон Максим ити кыһын ахсын-

ны 10 күнүгэр төрүүр.

Бу Суздаковтаах кинигэлэригэр итинник чуолкайдык мизтирикэ кинигэтигэр олоһорун сурулла сылдыар. Оччоҕо ити кыһын Кир Васильевич дьийтигэр барыта 9 киһи кыстаан олоһор буолан таһсар. Бу чаччылар көрдөрөллөрүнэн бачча айылаах ыадыран, элбэх иитимнээх киһи хайдах да Максим төрөтүм этэ диир быраатыгар Дмитрий Михайлович Аммосовка (1860-1916 сс.), бэ-

эн дьахтары кэргэн ылбыт диир суруллубут. Онон Максимы иипит ийэтэ Анастасия буолбакка Мария буолан таһсар. Ити биерэ.

Улуус историятын кэпсири «Намский улус. История. Культура. Фольклор» диир саҥа таһыбыт кинигэтигэр историческай наука кандидата Е.П. Антонов «Нам сирин уһулччулаах уола» диир ыстатыйатыгар Кир Васильевич иккис кэргэни, 18 саастаах Анастасия Леонтьевнаны, Винокуровтар кыыстарын,

Эдьийэ Н.К. Охлопкова (1882-1967 сс.) уонна аччыгы быраата Д.К. Аммосов (1904-1992 сс.)

ийэтин дьийтин, сүһүгүн-аһын хаалларан туран көһөн тийэн ол эрэ кыһын дьукаах кыстыгыра таһыһа суох буолан таһсар. Онон Иннокентий Иннокентьевич уонна Мария Ивановна архып докумуоннарыгар олоһорун суруйбут кинигэлэрэ туоһулурунан «Максим Аччыгы Арыыга төрөөбүт» диир этии алҕастаах буоларыгар тийэр, Максим аҕатын дьийтигэр Балааннаахха төрөөбүтэ дакаастанар. Бу Максим Аммосов биографиятыгар биер көнөрүү буолар. Максим аҕалаах ийэтин дьийтигэр Балааннаахха төрөөбүтэ чаччы буолар. Суздаковтаах кинигэлэрэ Максим Кирович биографиятыгар хас даһаны көнөрүүлэри өссө киллэрдэ. Максим иипит ийэтэ мэлдьи Анастасия Васильевна диир суруллара. Түбө Баһынааҕы Казанскай таһара дьийтигэр оҕо төрөөһүнүн, кэргэнни буолууну бэлиэтиир кинигэтигэр Максимы иипит абаһата Дмитрий Михайлович Мария Васильевна (1860 с.) ди-

60 сааһын аһан баран ылбыта диир суруйбут, Суздаковтар кинигэлэрэ этэринэн Кир кэргэн ыларыгар 1885 с. 41 саастааҕа суруллар. Антонов Е.П. ыстатыйага Кир бастакы кэргэнигэ 2, иккис кэргэнигэ 6 оҕолоһо диир. Мизтирикэ докумуоннара көрдөрөллөрүнэн Кир Васильевич бастакы кэргэнигэ Ксения Григорьевнаттан 4 (Анна, Евдокия, Степанида, Василий) оҕолоох, иккис кэргэнэ Анастасия Леонтьевна 9 оҕону төрөтөр, олоһор 2 кыыс (Екатерина, София) биридэй саастарын туолан бияр өлөллөр, 7 оҕо саастарын ситэллэр (Анастасия, Петр, Наталья, Иннокентий, Максим, Мария, Дмитрий).

Антонов Е.П. ыстатыйаны суруйуутугар Асхат Габидулович Хамидуллин «Легендарный Максим» диир кинигэтигэр ситгэммит. Хамидуллин А.Г., Казахстан суруйааччыта, докумуоннара тийибэккэ сыыстарыан да сөп, ол эрэри ити кинигэни суруйарыгар Асхат Габидулович философскай на-

ука кандидата, Аммосов М.К. биографиятын үөрэтээчи, «Яркий Максим» диир кинигэни суруйбут, Дмитрий Степанович Макаров суруйуутугар ситгэммит биллэр. Хамидуллин Максим Аммосов туһунан аан бастаан нууччалыы кинигэни Казахстанга 1988 с. таһааран Россия аҕа аччыларыгар Максим Аммосов диир кини билиһиннэригэр улахан үтүөлээх суруйааччы, Максим олоһун, үлэтин үөрэтээчи, Саха сиригэр хаста да кэлэ сылдыбыт, Нам улуһун бочуоттаах гражданина. Максим Аммосов туһунан Орто Азия республикаларыгар үлэлээбит сылларыгар кини үлэтин, олоһун көрдөрөр докумуоннары муспугун Саха сирин госархыыбыгар туттарбыт биллиилээх суруйааччы. Кини Аэлитаны кытта Казахстанга биригэ үөрэммит.

Бу Суздаковтар «Хатырык нэһилигин дьонун төрдө-уһа» диир архып докумуоннарыгар олоһорун суруйбут кинигэлэрин өссө ырытан истэхтэрин аайы хатырыктар бэйэлэрин өбүгэлэрин, аймахтарын туһунан сагаттан саһаны билэн иһиэхтэрэ турдаҕа. Кинигэ суолтата, махтала онно сытар. Онооһор намгарга Аммосов диир араспаанһа тэнийбэтэх араспаанһа, кини өбүгэлэрэ атын улуустан кэлэн олохсуйбуттара диир Максим Аммосов төрүттэрин бэйэлэрин улуустарыгар көрдүү сатааччылар кытта бааллар. Бу кинигэ Аммосовтар чаччы Нам буоруттан силс тардыгыттарын көрдөрө. Бу Иннокентий Иннокентьевич, Мария Ивановна Максим Кирович олоһун үөрэтигэр кинилэр көрдүүр үлэлэрин биер улахан суолталаах түмүктээһиннэрэ буолар.

Ити аҕыйах холобуртан көстөрүнэн Максим Аммосов туһунан төһө эмэ элбэх кинигэлэр суруллубуттарын үрдүнэн ордук билигин да кини Намнааҕы оҕо сааһын сылларыгар чуолкайдаһын үлэтэ салданан бара туруохтааҕа көстөр. Бу кыраайы үөрэтээччилэр этиилэригэр улуус олохтоохторо туох санаалаахтарын, этиилээхтэрин истиэхпитин баҕарабыт.

И. КРИВОШАПКИН,
«Саха сирин кыраайы үөрэтээчилэр» общественной тэрилтэ Намнааҕы салаатын салайааччыта

ЭТО ДОЛЖЕН ЗНАТЬ КАЖДЫЙ!

С 1 июля 2011 года вступил в силу Федеральный закон № 398-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации по вопросу усиления контроля в сфере оборота гражданского оружия» (далее - Федеральный закон).

Федеральным законом установлена обязанность граждан Российской Федерации по прохождению подготовки и проверке знаний правил безопасного обращения с оружием, наличия навыков безопасного обращения с оружием при первичном получении лицензии на приобретение оружия.

Так, согласно ст. 13 Федерального закона от 13 декабря 1996 г. № 150-ФЗ «Об оружии» граждане Российской Федерации, впервые приобретающие гражданское огнестрельное оружие, гражданское огнестрельное оружие ограниченного поражения, газовые пистолеты, револьверы или охотничье пневматическое оружие, за исключением граждан, имеющих разрешение на хранение или хранение и ношение огнестрельного оружия, граждан, проходящих службу в государственных военизированных организациях и имеющих воинские звания либо специальные звания или классные чины либо уволенных из этих организаций с правом на пенсию, обязаны пройти подготовку в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием.

Перечень организаций, имеющих право проводить подготов-

ку кандидатов в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием, определяется Правительством Российской Федерации. Требования к содержанию программ подготовки лиц в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием и порядок согласования этих программ устанавливаются федеральным органом исполнительной власти, осуществляющим функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в области образования, по согласованию с федеральным органом исполнительной власти, осуществляющим функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере внутренних дел.

Лицензия на приобретение оружия выдается гражданам Российской Федерации после прохождения ими соответствующей подготовки и проверки знания правил безопасного обращения с оружием и наличия навыков безопасного обращения с оружием и при отсутствии иных препятствующих ее получению оснований. Граждане Российской Федерации, являющиеся владельцами огнестрельного оружия ограниченного поражения, газовых пистоле-

тов, револьверов, гражданского огнестрельного гладкоствольного длинноствольного оружия самообороны, обязаны не реже одного раза в пять лет проходить проверку знания правил безопасного обращения с оружием и наличия навыков безопасного обращения с оружием.

Проверка знания правил безопасного обращения с оружием и наличия навыков безопасного обращения с оружием проводится организациями, определяемыми Правительством Российской Федерации, в порядке, установленном федеральным органом исполнительной власти, осуществляющим функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере внутренних дел.

В этой связи утверждено постановление Правительства Российской Федерации № 731 от 5 сентября 2011 года, которым определен перечень организаций, имеющих право проводить подготовку лиц в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием, а также проверку знаний указанных правил.

Минобрнауки России утверждены приказ № 259 от 5 апреля 2012 г., устанавливающий требования к указанным программам подготовки граждан.

Приказом МВД РФ № 372 от 27 апреля 2012 года определен порядок проведения проверок у

граждан Российской Федерации знаний правил безопасного обращения с оружием и наличия навыков безопасного обращения с оружием в организациях, определяемых Правительством Российской Федерации.

На территории Республики Саха (Якутия) негосударственное образовательное учреждение дополнительного профессионального образования учебный центр «Безопасность» получило право проводить подготовку лиц в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием, а также проверку знания указанных правил и наличия соответствующих навыков.

Данное учебное заведение имеет все необходимые документы:

- учебная программа подготовки лиц в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием, утвержденная ГУ-ОООП МВД России от 20 мая 2012 года;

- лицензия Министерства образования Республики Саха (Якутия) на право ведения образовательной деятельности № 225 от 17 июля 2012 года;

- приказы ММУ МВД РФ «Якутское» и негосударственного образовательного учреждения дополнительного профессионального образования учебного центра «Безопасность»

по созданию комиссии для осуществления проверки у граждан Российской Федерации знаний правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием.

Негосударственное образовательное учреждение дополнительного профессионального образования учебный центр «Безопасность» расположено по адресу: РС (Я), г. Якутск, ул. Бестужева Марлинского, дом 64/1, офис 202. Контактные телефоны: 8 (4112) 474292, 8 (4112) 212991. Вторник, среда, экзамен в четверг с 15:00.

В настоящее время в республике еще три организации (НОУ «Ратник», ДОСААФ и создается НОУ «Арчы») оформляют необходимые документы для получения права проводить подготовку лиц в целях изучения правил безопасного обращения с оружием и приобретения навыков безопасного обращения с оружием, а также проверку знания указанных правил и наличия соответствующих навыков.

В связи с изложенным с 1 августа 2012 года прекращен прием в территориальных органах внутренних дел МВД РФ на районном уровне, а также в государственных органах управления охотничьим хозяйством и общественных охотничьих объединениях зачетов у граждан впервые приобретающих гражданское огнестрельное оружие, гражданское огнестрельное оружие ограниченного поражения.

ММО МВД РФ «Намский»

Есть мнение, что должность судьи — это наивысшее достижение в юридической карьере. Первым шагом к ней является экзамен. Принимает его у нас в республике Экзаменационная комиссия по приему квалификационного экзамена на должность судьи при Квалификационной коллегии судей РС(Я). Нашим гостем является член этой комиссии Дмитрий Васильевич Саввинов, судья Верховного суда РС(Я).

— Что входит в компетенцию экзаменационной комиссии, каков порядок ее деятельности?

— Согласно ст. 5 Закона Российской Федерации «О статусе судей в Российской Федерации» отбор кандидатов на должность судьи осуществляется на конкурсной основе. Любого гражданин, достигший установленного законом возраста, имеющий высшее юридическое образование, требуемый стаж работы по юридической профессии и не имеющий заболеваний, препятствующих назначению на должность судьи, вправе сдать квалификационный экзамен, обратившись для этого в соответствующую экзаменационную комиссию с заявлением.

Порядок формирования экзаменационной комиссии изложен в Положении об экзаменационной комиссии. Как правило, квалификационная коллегия судей подбирает состав комиссии из наиболее опытных судей и руководителей судов, ученых-правоведов. В настоящее время комиссия состоит из 12 опытных судей и преподавателей юридических дисциплин вузов. В частности, в нее входят 3 судьи Верховного суда, 5 судей Арбитражного суда, 2 судьи Якутского городского суда, декан и старший преподаватель юридического факультета СВФУ им. М.К. Аммосова.

Экзаменационная комиссия правомочна принимать экзамен при наличии не менее половины ее состава. При этом из числа присутствующих на экзамене членов комиссии не менее половины ее состава должны составлять судьи.

— Квалификационный экзамен на должность судьи является сложным испытанием?

— Экзамен на должность су-

дья достаточно сложный: три теоретических вопроса по различным отраслям права и два практических задания. Содержание экзаменационных билетов и письменного задания определяется тем, на должность судьи какого суда (общей юрисдикции или арбитражного) претендует кандидат, а также учитываются меняющиеся законодательство и судебная практика. Один раз

— Не позднее чем за 10 дней до экзамена претенденты на должность судьи извещаются экзаменационной комиссией о времени и месте его проведения. Как правило, экзамен проводится в конференц-зале Верховного суда РС(Я), расположенный на 7-м этаже здания суда, где для кандидатов создаются все условия для подготовки и сдачи экзамена.

КАК СТАТЬ СУДЬЕЙ?

в год комиссия пересматривает билеты и утверждает их.

По решению экзаменационной комиссии экзамен может быть дополнен письменным заданием по подготовке проекта процессуального документа. Кроме этого, претенденту могут быть заданы дополнительные вопросы в пределах специализированной программы обучения судей.

Кандидату для подготовки предоставляется два часа времени. При этом разрешается пользоваться кодексами различных отраслей права. Но хочу сказать, что даже и это помогает не всем. Успешно сдает экзамен только малая часть. Уровень подготовки сдающих экзамен оставляет желать лучшего. Принимая экзамен, мы хотим понять, как претенденты ориентируются в законах, как у них поставлена речь, как они могут выражать свои мысли, каков в действительности уровень их знаний материального и процессуального права.

— Каким образом оцениваются знания претендентов?

За устные ответы и письменное задание, а также по результатам экзамена выставляются оценки: «отлично», «хорошо», «удовлетворительно» и «неудовлетворительно». Результаты экзамена объявляются в день завершения экзамена.

Лицу, сдавшему квалификационный экзамен, экзаменационная комиссия выдает удостоверение установленного образца, а также выписку из протокола заседания экзаменационной комиссии с оценками.

Результаты квалификационного экзамена действительны в течение трех лет.

— Возможно ли допустить ошибку для получения оценки «отлично»?

— Я лично считаю, что нет. И думаю, что мои коллеги со мной согласны.

— Если экзамен сдан на удовлетворительно, вправе ли претендент пересдать его и в какие сроки?

— Да, если претендент получил неудовлетворительную оценку на экзамене, он вправе обращаться с вопросом о пере-

сдаче экзамена в течение 6 месяцев, согласно графику работы комиссии. Претендент также имеет право отказаться сдавать экзамен и перенести его на другое число, в случае, если почувствует недомогание в день экзамена.

— На что должен обратить внимание претендент, желающий сдать экзамены, в первую очередь?

— Цель экзамена, как определено в п. 1.1 Положения, — это установление наличия у претендента профессиональных знаний, необходимых для работы в суде определенного вида и уровня, то есть, прежде всего, выявление у претендента знаний теории права, нормативных правовых актов и умения применять их на практике.

Однако, большое внимание, нами экзаменаторами уделяется вопросу выявления у претендента умения анализировать, без которого, я считаю, не может получиться мудрый судья.

Кроме того, будущий судья должен быть грамотным: хорошо знать русский язык, владеть письменной и устной речью, а также иметь широкий кругозор, поскольку вступившее в силу решение суда должно быть безупречным, понятно изложенным, и не порождать вопросов при исполнении.

— За последний год сколько человек сдавали документы и как они сдали экзамен?

— Статистику я точно указать не могу, но кандидатов очень большое количество. Комиссия работает раз в месяц и каждый раз в среднем претендентов от 5 до 12 человек. Вы можете и посчитать — сколько граждан сдает экзамены. Я думаю, важно знать гражданам, сколько же сдали экзамены из этой массы на «отлично». Сдача экзамена на «отлично» или «удовлетворительно» имеет значение в дальнейшем. Так, при рассмотрении кандидатов на должность судьи при равных кандидатах по своим качествам, квалификационная комиссия отдает предпочтение кандидату, сдавшему экзамен на «отлично».

А их немного. Двое мне запомнились особенно, сдали экзамен, как говорят, с «блестящей пятеркой», могу назвать их фамилии. Это Горохов — юрист

«Якутскэнерго», Сергеев — преподаватель одного из ВУЗов. Запомнились отличные оценки и других сдававших экзамены: Е. Разин — следователь МВД, А. Божедонов, А. Иванова — помощники судей Верховного суда РС(Я), Львов — юрист ЗАО «АЛ-РОСА» г. Мирный.

Есть еще возможно 8-10 человек, сдавших экзамен на пять, остальные претенденты сдали на четверки, множество троек, есть и двойки.

Могу сообщить о результатах последних экзаменов. Из 11 человек 1 пятерка, 4 четверки, 4 тройки и две двойки.

— Можно ли «достать» экзаменационные билеты?

— Это невозможно. Даже не пытайтесь. На официальном сайте Верховного суда РС(Я) размещены теоретические вопросы. Могу лишь посоветовать с какого вопроса надо начинать на экзамене. Сначала внимательно изучите практическую часть — задачи, проанализируйте, спокойно решите, затем уже приступайте к ответам на теоретические вопросы — ведь кодексы под рукой. Отвечайте кратко, не «бубните», если «списали» с кодексов, отвечайте по существу поставленного вопроса.

— Как судья с большим опытом, что бы Вы пожелали кандидатам на должность судьи?

— С каждым годом растет количество обращений наших сограждан в Европейский Суд, учитывая это, конечно же, повышаются и требования к кандидатам в судьи.

На сегодняшний день могу сказать, что экзаменационные испытания позволяют отобрать наиболее достойных кандидатов в судьи, но вместе с тем, на мой взгляд, недавним выпускникам вузов, даже при наличии хороших знаний теории права, не хватает жизненного опыта, мудрости, практики, терпения и такта. Поэтому хотелось бы пожелать молодым людям работать больше и лучше, постоянно повышать свой профессиональный уровень, следить за текущим законодательством, читать юридическую литературу, особенно Бюллетень Верховного суда РФ!

Пресс-служба Верховного суда РС(Я)

Ответы на сканворд от 18-го августа

Т О В П О Э Т П К С
 Р А З Л О М Р К Ч Е К А
 И И Р Ы Б И Н С К Р Л
 К У М П О Л В П М И Т Я
 О Ъ Г О Р О Ш Е К Л О М
 Д С У З О Р П А Н И
 П Е Н Е К Б В И З А Я
 Б Р О Г А Ч М Л Я
 Ф А К Е Л Н А Р Е З Д А Р
 Т Г О Л О Д Н О Ч Н И К
 Р Ы Б А К К О С Т Я О Д А

АНЕКДОТЫ

Жена подходит к мужу, сидящему за компьютером:
 - Дай я поиграю.
 - Имей совесть, дорогая, бери пример с меня. Я у тебя хоть раз тряпку попросил, когда ты полы моешь?
 * * *

Женщина рассказывает подруге:
 - Вчера вхожу в подъезд, а там маньяк!
 - Ой, ужас какой!
 - Вот-вот! И он так сказал!
 * * *

В буфете очередь, стоят две девушки с куриным филе в тарелках, за ними парень. Парень:
 - Дайте, пожалуйста, свиному под сыром.
 - Свинины нет, хотите куриные грудки, как у девушек?
 * * *

— Как ты мог переспать с Наташкой, она же страшная!
 — И сильная...
 * * *

Змея, укусившая Николая Валуева, увидев его взгляд, отсосала яд обратно.
 * * *

Покупатель:
 - «Яйцо отборное». У кого отбирали-то?
 Продавец:
 - У кур, разумеется.
 - А они не сопротивлялись?
 - Те, кто сопротивлялся - продаются в соседнем отделе.
 * * *

По статистике, 99% мужчин отобьют мяч подкатившийся к их ноге.
 К сожалению, сборная России по футболу входит в 1 оставшийся процент.
 * * *

- Смотрите-ка, вы сшили мне из одного отреза и костюм и жилетку, а в Париже мне говорили, что на жилетку не хватит ткани, потому что я, дескать, крупный человек.
 - Это вы в Париже - крупный человек, а у нас в Одессе вы - поц. Кепочку мерить будете?
 * * *

- Расскажите, подсудимый, как вы совершили ограбление?
 - Какое ограбление, гражданин судья? Они сами попросили.
 - Как это?
 - Ну, подходят ко мне вечером два мужика и говорят: «Снимай часы и ботинки». Я и снял. С одного - часы, с другого - ботинки!
 * * *

Мы всем офисом решили бороться с матерщиной. Поставили копилку, за каждое матерное слово договорились кидать по 10 рублей. Вчера пришел Сергей, молча положил в копилку 200 рублей и рассказал, что произошло на его объекте, и чем вызвана задержка в сроках. А мы, пока слушали, добавили 50 рублей на комментариях.
 * * *

Один парень по вечерам смотрел в бинокль на девушку, живущую напротив. Утром у него раздается звонок и женский голос спрашивает:
 - Ты не видел, куда я вчера колготки положила?
 * * *

Осмотрев пациента, врач отводит его жену в сторону и говорит:
 - Знаете, Ваш муж мне не нравится.
 - Мне тоже, доктор, но дети его очень любят

ЭТО ИНТЕРЕСНО

Какой феномен человеческой психики вызывает пересечение дверных проёмов?

Многие попадали в ситуацию, когда приходили по какому-нибудь делу в помещение из другого помещения и не могли вспомнить, что именно хотели сделать. Во многих случаях причиной этого является пересечение дверных проёмов, которые играют роль своеобразных границ событий для нашего мозга. Эксперименты доказали, что с одним и тем же заданием люди успешнее справляются в пределах одной комнаты, чем когда конечная цель находится в другой комнате.

Каких морских животных способен имитировать осьминог вида *Thaumoctopus mimicus*?

Для того, чтобы скрываться от врагов, все осьминоги могут подстраиваться под цвет воды или грунта, изменяя цвет и текстуру своей кожи.

А осьминоги вида *Thaumoctopus mimicus* способны ещё и имитировать морских организмов — медуз, скатов, креветок, крабов и многих других. Выбор объекта для мимикрии эти осьминоги делают на основании того, какого хищника они заметили.

В какой стране существует дискриминация по группе крови?

Японцы очень большое внимание уделяют группе крови человека, считая, что от неё зависит характер. Обладателям первой группы приписываются решительность и самоуверенность, второй — надёжность и замкнутость, третьей — ум и честолюбие, а четвёртой — уравновешенность, рациональность и требовательность. Группа крови для многих японцев является одним из критериев выбора партнёра для свидания, а для работодателей может стать дополнительным фактором для одобрения или отказа соискателю.

Почему прочистка ушей ватными палочками может быть вредной?

Ушная сера нужна для смазки и очистки ушных каналов, также она выполняет противомикробную функцию. Убирать лишнюю серу следует только в наружной части уха, а вот совать ватные палочки внутрь канала для его прочистки не нужно, ведь они вызывают раздражение кожи, что может привести к гиперсекреции серы. Другое вредное воздействие ватных палочек — то, что они утрамбовывают серу, а это, наряду с повышенным её выделением, увеличивает риск образования серных пробок, для удаления которых нужно будет обращаться к врачу.

gismeteo	23.08	24.08	25.08	26.08	27.08	28.08	29.08	30.08	31.08	01.09	02.09	03.09
НАМЦЫ	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН
Облачность												
Осадки												
Температура днем °С	+17°	+19°	+17°	+17°	+14°	+16°	+16°	+14°	+14°	+14°	+15°	+13°
Температура ночью °С	+8°	+8°	+9°	+9°	+6°	+9°	+3°	+3°	+3°	+2°	+4°	+5°
Давл. мм рт. ст.	740	745	746	745	751	754	755	752	746	751	751	749
Влажность %	44	40	58	42	60	43	58	34	67	61	59	73
Ветер м/сек												
Ощущается °С	+17	+19	+17	+17	+14	+16	+16	+14	+14	+14	+15	+13

Понедельник, 27 августа

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии»
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Хочу знать
17.00 Татьяна Тарасова: «У меня не ледяное сердце»
18.00 Вечерние Новости
18.25 Между нами, девочками
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Чистая проба»
22.30 Т/с «Забывай»
23.30 Эдвард Радзинский. «Воскресшие тени: Иван Грозный и Владимир Старцкий»
04.40 Запах
01.40 Х/ф «Жестокие игры»
03.35 Народная медицина. Испытано на себе
Вторник, 28 августа
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии»
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Хочу знать
17.00 Александр Бары-

кин. В плену собственной славы
18.00 Вечерние Новости
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Чистая проба»
22.30 Т/с «Забывай»
23.30 Эдвард Радзинский. «Воскресшие тени: Иван Грозный и Владимир Старцкий»
04.40 Х/ф «Вид на жилтельство»
02.40 Х/ф «Толстушки»
Среда, 29 августа
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии»
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Хочу знать
17.00 Владимир Этуш. «Все, чтожито непосильным трудом»
18.00 Вечерние Новости
18.25 Между нами, девочками
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Чистая проба»
22.30 Т/с «Забывай»
23.35 Х/ф «Следопыт»
01.10 Х/ф «Король»
03.10 Лев Лещенко. Ни минуты покоя
04.05 «Хочу знать» с Михаилом Ширвиндтом
Четверг, 30 августа
05.00, 08.30 Доброе утро
05.30 Церемония открытия XIV летних Паралимпийских игр в Лондоне
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная за-

купка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии»
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Хочу знать
17.00 Валерий Ободзинский. Украденная жизнь
18.00 Вечерние Новости
18.25 Между нами, девочками
19.00 Давай поженимся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Чистая проба»
22.30 Т/с «Забывай»
23.30 Х/ф «Сокровища нации»
01.55 Х/ф «Дьявольский соблазн»
04.10 «Хочу знать» с Михаилом Ширвиндтом
Пятница, 31 августа
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.40, 12.10 Женский журнал
09.50 Жить здорово!
10.55 Модный приговор
12.25 Т/с «Сердце Марии»
13.20 Фазенда
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить
15.20 ЖКХ
16.15 Хочу знать
17.00 Жди меня
18.00 Вечерние Новости
18.25 Между нами, девочками
19.00 Поле чудес
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 «ДО РЕ». Лучшее
23.30 Х/ф «Моя мама Диана»
00.25 Х/ф «Балкон с видом на море»
02.25 Х/ф «Кузина Бетти»
04.30 «Хочу знать» с Михаилом Ширвиндтом
Суббота, 1 сентября

05.20, 06.10 Х/ф «Горрод мастеров»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.50 Х/ф «Контрольная по специальности»
08.20 М/с «Детеныши джунглей»
08.45 М/с «Смешарики. ПИН-код»
09.00 Играй, гармонь любимая!
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак
10.55 1812. Нашествие
12.15 Х/ф «Полосатый рейс»
13.55 Ералаш
14.35, 18.15 Х/ф «Большая перемена»
18.00 Вечерние Новости
19.55 Кто хочет стать миллионером?
21.00 Время
21.20 «Сегодня вечером» 16+
23.00 Х/ф «Черный лебедь» 18+
00.55 Х/ф «Крамер против Крамера»
02.45 Х/ф «Мужчина моей мечты» 16+
04.40 Супертело, супермозг
Воскресенье, 2 сентября
05.50, 06.10 Х/ф «Суровые километры»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.45 Служу Отчизне!
08.20 М/с «Тимон и Пумба»
08.45 М/с «Смешарики. ПИН-код»
08.55 Здоровье
10.15 Пока все дома
10.55 1812. Противостояние
12.15 Х/ф «Война и мир» 16+
17.05 Х/ф «Непобедимый» 16+
19.25, 21.30 Музыкальный фестиваль «Голосающий КиВиН»
21.00 Время
23.00 Х/ф «Любовь и другие лекарства» 18+
01.05 Х/ф «Гринберг» 18+
03.05 Х/ф «Семейные тайны»

Понедельник, 27 августа

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Т/с «Вольф Мессинг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Грязный Гарри»
Среда, 29 августа
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Т/с «Вольф Мессинг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Заводной апельсин»
Вторник, 28 августа
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва

27 августа, понедельник

08:00 «Опасные секреты» художественный сериал
08:50 «Фронтальная Москва» документальный сериал
09:20 «Кремль-9» документальный сериал
10:05 «Зарисовки»: Джон Траволта. Документальный сериал
10:35 «Сильнейшие духом» VIII спартакиада инвалидов РС(Я)
11:20 «Маардаагы училище сага сабахтара» («Нурба») ТВ
11:35 «Айар куттаахтар, мындыр тарбахтаахтар удьурдордара» («Абий») ТВ
12:05 «Илпээх дыакэрээн биһигэр» («Амма») ТВ
12:30 «ТВ-спорт»: XXX олимпийские игры
13:30 «Якутия. День за днем» итоговая информационная программа
14:05 «Управа» художественный сериал
14:35 «Москва музейная» документальный сериал
15:00 «Время кино»: Золушка с райского острова. Художественный фильм
16:30 «Эпоха ВИА» документальный фильм. Ич.
17:30 «Зона дозы» документальный фильм
18:00 «Геван»
18:30 «Недвижимость в Якутии»
18:45 «Уруҥ хаалааттаах артыыстар» («Майа») ТВ
19:15 «Профи» (ТВ «Нурба»)
19:45 «Сардаана» Ич.
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сүһал соруктар» аһабас эфир
21:35 «Аал-луук мас»
22:05 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
28 августа, вторник
08:00 «Опасные секреты» художественный сериал
08:50 «Фронтальная Москва» документальный сериал
09:20 «Кремль-9» документальный сериал
10:05 «Зарисовки»: Хит Лэйджер. Документальный сериал
10:35 «Комета-убийца» документальный сериал. Ич.
11:30 «Мой спорт»
12:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
12:45 «Современные

технологии Севера»
13:15 «Айыһаттан барылибит таба таалаан» («Эдигээн») ТВ
13:30 «Сардаана»
14:00 «Команда-мечта» художественный сериал
14:30 «Москва музейная» документальный сериал
14:55 «Время кино»: Как рыбака без воды. Художественный фильм
16:30 «Эпоха ВИА» документальный фильм. Ич.
17:30 «Зона дозы» документальный фильм
18:00 «Полярная звезда»: Дневник юнкора
18:30 «Күнчээн»: Эрээи
18:45 «Из золотого фонда ТВ»: Якутская Пушкинина
19:15 «Өбүгэ үгэһин сиргүтэн...» («Өлөөн») ТВ
20:00 «Хохуун хотуттар» («Сунтаар») ТВ
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Старая новая Мурья» (ТВ «Ленск»)
21:20 «Добун»: Гитарный ырыа күрүбэ («Нурба») ТВ
22:05 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
29 августа, среда
08:00 «Опасные секреты» художественный сериал
08:50 «Фронтальная Москва» документальный сериал
09:20 «Кремль-9» документальный сериал
10:10 «Зарисовки»: Бред Питт. Документальный сериал
10:40 «ТВ-спорт»: Открытый чемпионат г. Якутска по вольной борьбе на призы Главы ГО г. Якутск. Ич.
12:25 «Кинозавод»: 12:55 «Аал-луук мас»
13:30 «Хохуун хотуттар» («Сунтаар») ТВ
14:00 «Команда-мечта» информационная программа
21:05 «Сүһал соруктар» аһабас эфир
21:35 «Дьылбаз тытыгар. И.Брызгалов» («Амма») ТВ
22:05 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
1 сентября, суббота
08:00 «Приключение Буратино» мюзикл. Ич.
09:15 «Мультики из детства»: Чебурашка идет в школу
09:30 «Күнчээн» добротурон выгыгар
10:15 «Мультики из детства»: Незнайка учится
10:40 «Зарисовки»: Джоан Роулинг. Документальный сериал
11:10 «Мультики из детства»: Как верблюжонок и ослик в школу ходили
11:20 «Здравствуй, Азбука!» документальный фильм. Ич.
11:35 «Хотугу сулус»
12:05 «Мультики из детства»: На задней парте. III-IV серии
12:30 «Оскуоланы өгөөһүн көрдөххө...» чабырбаатар
12:50 «Мультики из детства»: Спленок пошел учиться
13:00 «Из архива ТВ»: Дьол кымыйа. Поэт Н.Харлампыева айар кизититтэн
14:00 «Мультики из детства»: Наш друг Пишичитай. I серия
14:10 «Евромакс»: Окно в Европу
14:40 «Мультики из детства»: Опять двойка!

синг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Цветы лиловые полей»
Четверг, 30 августа
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Т/с «Вольф Мессинг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Грязный Гарри»
Среда, 29 августа
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Т/с «Вольф Мессинг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Глаза незнакомца»
Пятница, 31 августа
05.00 Утро России
08.55 Мусульмане
09.05 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Т/с «Вольф Мессинг: видеовидеи сквозь время»
01.15 Вести+
01.35 Х/ф «Глаза незнакомца»
31 августа, пятница
08:00 «Жемчужина Тихого океана» художественный сериал
09:00 «Фронтальная Москва» документальный сериал
09:30 «Кремль-9» документальный сериал
10:15 «Зарисовки»: Диана. Принцесса Ульская. Документальный сериал
10:45 «Старая новая Мурья» (ТВ «Ленск»)
11:00 «Хаандыгатаагы

11.30, 14.30, 17.30, 19.40 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.50 Люблю, не могу!
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «Ефросинья. Таежная любовь»
15.45 Т/с «Кровинушка»
17.50 Т/с «Земский доктор»
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Прямой эфир
21.25 Фестиваль юмористических программ «Юрмала»
23.05 Х/ф «Только любовь»
01.00 Х/ф «Женская дружба»
Суббота, 1 сентября
04.55 Х/ф «Одиноким предоставляется общежитие»
06.35 Сельское утро
07.05 Диалог
08.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная программа
08.45 Танцующая планета. Вена
09.30 Городок
10.05 Честно имею. Владимир Ивашов
11.20 Фестиваль детской художественной гимнастики «АЛИНА»
12.45, 14.30 Т/с «Теплохранитель-3» 12+

16.30 Субботний вечер
18.05, 20.30 Х/ф «Не было бы счастья...» 12+
22.40 Рожденные в СССР
00.50 «Девчата» 12+
01.30 Х/ф «Монро» 12+
Воскресенье, 2 сентября
05.40 Х/ф «34-й скорый»
07.20 Вся Россия
07.30 Сам себе режиссер
08.20 Смехопанорама
08.50 Утренняя почта
09.30 Сто к одному
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.10, 14.30 Х/ф «Белые розы надежды» 12+
15.00 К 200-летию победы России в отечественной войне 1812 года. Премьера. «Война и мир Александра Первого. Наполеон против России»
16.15 Кривое зеркало
18.05 Х/ф «Арифметика подлости» 12+
20.30 Х/ф «Петрович» 12+
22.40 Рожденные в СССР
00.50 Х/ф «Реальный папа» 12+

Понедельник, 27 августа

11.30, 14.00 Все включено
12.20 Индустрия кино
12.50 В мире животных
13.20, 15.15, 23.40, 06.50 Вести-спорт
13.30 Моя рыбалка
14.55, 17.40, 07.05 Вести.ги
15.25 Х/ф «Выкуп»
17.10 Наука 2.0. Большой сканок
18.00 Местное время. Вести-Спорт
18.30 Золото нации
19.00 Футбол.ги
19.55 Профессиональный бокс. Артур Абрахам против Роберта Штиглица. Бой за титул чемпиона мира в суперсреднем весе по версии WBO
21.25 Х/ф «Роки»
23.55 Футбол. Первенство России. Футбольная Национальная Лига. «Ротор» (Волгоград) - «Урал» (Екатеринбург). Прямая трансляция
01.55 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс»
03.45, 10.30 Неделя спорта
04.40 Интернет. Ничего личного
05.50 Вопрос времени
06.20 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
07.20 Х/ф «Операция»
08.55 Моя планета
Вторник, 28 августа
11.20, 13.50 Все включено
12.10 Вопрос времени
13.40, 08.45 Моя планета
13.10, 15.05, 18.00, 00.00, 04.00, 07.20 Вести-спорт
13.20 Диалог
14.45, 17.40, 07.35 Вести.ги
15.15 Х/ф «Убежище»
17.10 Наука 2.0. Большой сканок
18.10 Золото нации
18.40 Неделя спорта
19.40 Х/ф «Операция»
21.30 Наука 2.0. Угрозы современного мира
22.00 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс»
00.10 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко

01.30 Футбол. Лига Европы. Отборочный раунд. «Динамо» (Россия) - «Штутгарт» (Германия). Прямая трансляция
04.10 Top Gear
05.15 Х/ф «Проклятый сезон»
07.50 Когда континенты столкнутся
Среда, 29 августа
11.20, 14.05 Все включено
12.10 Top Gear
13.10, 15.15, 18.00, 03.25, 08.25 Вести-спорт
13.20 Моя рыбалка
15.00, 17.40, 08.35 Вести.ги
15.25 Х/ф «Операция»
17.10, 22.20 Наука 2.0. Большой сканок
18.10 Золото нации
18.40 Бадюк в Тайланде
19.10 Х/ф «Проклятый сезон»
21.20, 21.50 Наука 2.0. Угрозы современного мира
23.20 Х/ф «Стальные тела»
01.25 Хоккей. Команда Ковальчука против команды Малкина. Благословительный матч «От чистого сердца». Прямая трансляция
03.50 Х/ф «Карточный доп»
05.50 Планета футбола
06.20 Футбол. Суперкубок Испания. «Реал» - «Барселона». Прямая трансляция
08.50 Моя планета
10.30 Легенды о чудовищах
Четверг, 30 августа
11.20, 13.35 Все включено
12.10, 08.50 Моя планета
12.55, 14.50, 18.00, 23.45, 04.40, 08.20 Вести-спорт
13.05 Рейтинг Тимофея Баженова. Человек для опытов
14.30, 17.40, 08.35 Вести.ги
15.00 Х/ф «Проклятый сезон»
17.10 FAQ
18.10 Летние Паралимпийские игры. Трансляция из Великобритании
19.55 Х/ф «Карточный доп»
21.50 Профессиональный бокс. Лучшие бои

Виталия Кличко
23.55, 06.55 «Удар головой». Футбольное шоу «Штутгарт» (Германия). Прямая трансляция
04.10 Top Gear
05.15 Х/ф «Проклятый сезон»
07.50 Когда континенты столкнутся
11.15, 13.45 Все включено
12.05 Когда континенты столкнутся
13.05, 14.55, 18.00, 23.40, 04.00, 06.30 Вести-спорт
13.15 Бадюк в Тайланде
14.40 Вести.ги
15.10 Х/ф «Карточный доп»
16.55 Наука 2.0. Программа на будущее
Пятница, 31 августа
11.15, 13.45 Все включено
12.05 Когда континенты столкнутся
13.05, 14.55, 18.00, 23.40, 04.00, 06.30 Вести-спорт
13.15 Бадюк в Тайланде
14.40 Вести.ги
15.10 Х/ф «Карточный доп»
16.55 Наука 2.0. Программа на будущее
17.30, 06.40 Вести.ги. Пятница
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
18.55 Top Gear
20.00 Х/ф «Обитель зла»
21.55 Х/ф «Обитель зла 2» 16+
23.50 Футбол без границ
00.20 Планета футбола
00.50 Х/ф «Противостояние» 16+
02.35 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко
04.15 Х/ф «Роки 2» 16+
07.10 Вопрос времени
07.40 Легенды о чудовищах
08.40 Моя планета
Суббота, 1 сентября
11.00, 07.00 Моя планета
12.40 Футбол без границ
13.10, 14.55, 18.00, 23.05, 04.25, 06.50 Вести-спорт
13.25 Вести.ги. Пятница
14.25 В мире животных
15.05, 06.15 Индустрия кино
15.35 Х/ф «Обитель зла» 16+
17.25 «Наука 2.0. ЕХперименты». Беспилотники
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
18.55 Хоккей. МХЛ. «Омские Ястребы» - «Красная Армия» (Мо-

сква). Прямая трансляция
21.15 Гран-при с Алексеем Поповым
21.50 Формула-1. Гран-при Бельгии. Квалификация. Прямая трансляция
23.15 Профессиональный бокс. Лучшие бои Виталия Кличко
00.30 Х/ф «В поисках приключений» 16+
02.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Манчестер Сити» - «Куинз Парк Рейнджерс». Прямая трансляция
04.35 Х/ф «Противостояние» 16+
Воскресенье, 2 сентября
10.40 Интернет. Ничего личного
11.50, 15.00, 18.00, 00.15, 06.00, 08.00 Вести-спорт
12.00 Профессиональный бокс. Геннадий Головкин против Гжегожа Проксы. Бой за титул чемпиона мира в среднем весе по версии WBA и WBO. Прямая трансляция из США
15.10 Страна спортивная
15.35 Х/ф «Обитель зла 2» 16+
17.25 АвтоВести
18.10 Дневник Летних Паралимпийских игр
18.55 Х/ф «Роки 2» 16+
21.15 Гран-при с Алексеем Поповым
21.45 Формула-1. Гран-при Бельгии. Прямая трансляция
00.25 Планета футбола
00.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Саутгемптон» - «Манчестер Юнайтед». Прямая трансляция
02.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль» - «Арсенал»
04.55 Футбол.ги
05.50 Картавый футбол
06.10 Профессиональный бокс. Геннадий Головкин против Гжегожа Проксы. Бой за титул чемпиона мира в среднем весе по версии WBA и WBO. Трансляция из США
08.15 Маунтинбайк. Чемпионат мира. Трансляция из Австрии
08.45 Моя планета

Филиал Федерального государственного бюджетного образовательного учреждения ВПО «Байкальский государственный университет экономики и права» в г. Якутске
продолжает приём по очной и заочной формам обучения на бюджетные и коммерческие места:

НА СПЕЦИАЛЬНОСТЬ
080115.65 Таможенное дело

НА НАПРАВЛЕНИЯ
080100.62 Экономика
- Финансы, кредит, банки;
- Бухгалтерский учет и налогообложение;
- Экономика нефтегазового комплекса;
- Экономика строительства и недвижимости;
- Экономика предпринимательской деятельности.
030500.62 Юриспруденция
- Гражданское право;
- Уголовное право;
- Государственное и международное право.
080500.62 Менеджмент
- Менеджмент сферы услуг (маркетинг и гостиничное дело);
- Производственный менеджмент (транспорт и связь);

081100.62 Государственное и муниципальное управление
100100.62 Сервис
100400.62 Туризм
230700.62 Прикладная информатика в экономике
030300.62 Журналистика
- Экономическая журналистика
- Тележурналистика (Мастерская Андрея И)
031600.62 Реклама и связь с общественностью

ПРОГРАММЫ СРЕДНЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ:
080108.51 Банковское дело
080114.51 Земельно-имущественные отношения
030504.51 Право и организация социального обеспечения
080110.51 Экономика и бухгалтерский учет (по отраслям)

Набор в БГУЭП ведется на базе 9 и 11 классов
Принимаем документы по электронной почте bguep@mail.ru
тел: 36-91-91 www.bguep-yakutsk.ru

Лицензия №1734 от 1 сентября 2011 г.
Свидетельство о государственной аккредитации серия 99 №061251 регистрационный №1238 от 21 ноября 2011 г.

ЫҔЫРЭХ ТЫҔҦҦР

Уважаемую ПРОКОПЬЕВУ ГАЛИНУ НИКОЛАЕВНУ от всей души поздравляем с юбилеем!
*Это возраст совсем небольшой,
Ежели нестареть душой.
Счастье Вам полную чашу
За труд и отзывчивость Вашу.
Желаем здоровья, семейного счастья,
Чтоб в дверь не стучали беда и несчастье!*
Новгородовы Ольга и Валерий, дети

Убаастабыллаах коллегаты, Саха республикатын үөрэҕириттин туйгуна, урдүкү категориялаах физкультура учуутала, спорт ветерана, бастың обществовник, нэһилиэк депутата, Нам уллуһун Модут нэһилиэгин олохтооҕо САНДУЛИН НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧЫ 50 сааскын туолбукунан эҕэрдэлиибит!

Эн сөбүлээн талбыт идэҕэр олоххун анаан утумнаахтык, үтүө суобастаахтык, эһиэтинэстээхтик үлэли-хамсыы сылдаргынан киэн туттабыт. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэҕэр урдүктэн урдүк ситиһиһиэри. Күндү оҕолорун сылаас таптааларынан, кэрэчээн сиэннэрин минньигэс мичээрдеринэн угуттанан дьоллоохтук олоһорго баҕарабыт!

Модут орто оскулатын коллектива

УВАЖАЕМЫЕ РАБОТНИКИ И ВЕТЕРАНЫ КИНОСЕТИ НАМСКОГО УЛУСА!

Искренне поздравляем Вас с Днем Российского кино!

*Из всех искусств кинематограф
Стал самым массовым давно,
И архитектор, и фотограф
Стремятся посещать кино.
Кинематограф мы все любим,
И новых ждем всегда премьер.
С днем кино мы поздравляем!
Всем работникам желаем
Теоретских удач, открытий,
Чтобы был доволен зритель!*

Администрация МАО «Кинотеатр Намского района»

БИЛЭРИИ

В результате длительного половодья на реке Лена в летнее время заготовлены заготовленные грубые корма и сенокосные угодья, что повлияло на качество кормов для сельскохозяйственных животных.

В связи, вышеуказанным ГБУ РС(Я) «Управление ветеринарии с ВИЛ Намского улуса» доводит до сведения хозяйств всех форм собственности, в целях предупреждения возникновения инфекционных и массовых незаразных болезней, грубые корма (сено) будут применяться в корм для животных и реализоваться только после лабораторного исследования в Намской ветеринарно-испытательной лаборатории и после выдачи ветеринарных сопроводительных документов.

А.Г. ПРОТОПОПОВА,
ветврач отдела ЗБ, НБ

Банк со 100% государственным капиталом РоссельхозБанк

Биһиги редакциябытыгар кэтэх хаһаайыстыбаны тэрини-игэ кредиттээһин туһунан элбэх ыйытыгы киирэр. Тэҥ сирин дьонугар «Россельхозбанк» онгорор өнөтүн туһунан билиһиннэрээри Баан Саха сиринээҕи салаатын Намнааҕы офисын управляющаа Спиридонов Семен Семенович кытта кэспэтибитин таһаарабыт.

— Семен Семенович, кэтэх хаһаайыстыбаны тэрини-игэ ханнык чэпчэтиилээх кредиттээһин көрүңэ баарый? Субсидия көрүллэр дуо?

— Бастатан туран, кэтэх хаһаайыстыбаны тэрини-игэ аһаарыт кредит сүрүн сыалларын билиһиннэрэһин баҕарабын: сүөһү-сылгы, кыра габариттаах техника, тыа хаһаайыстыбатын бордодук-суйатын бөлөмниир уонна сүөһү иитиитигэр сыһаннаах оборудованиены ылыыга, 5 сылга 700 000 солк. диэри туһаныаха сөп. Итиэннэ уматык, саппаас чаастары, сүөһү аһылыгын, минеральной уоҕурдууну ылыыга 2 сыл болдьохтоох, 300000 тыһ. солкуобайга диэри бэриллэн сөп. Ону сэргэ тыа сиригэр атын да сыаллаах дьыаланы тэрини-игэ эмиз туһаныаха сөп. Маныаха кредит ылааччы 18-65-гэр диэри саастаах буолара ирдэнэр. Итиэннэ сүрүн ирдэбилиһинэн клиент кэтэх хаһаайыстыбалаах буолуохтаах. Бу көрүңгэ биэрэр кредиттин билигин 14 бырыһаннаах.

Клиент баанна туһаннаах докумуоннарын (паспорт, анкета-сайабылыанна, дохуоту көрдөрөр 2-НДФЛ ыспырапка, хаһаайыстыбаннай кинигэттэн кэтэх хаһаайыстыба уонна сир учаастагын туһунан выписка)

туттарар. Ол кэннэ баан докумуоннардаах сайабылыаннааны көрөн клиент балаһыанньата ирдэбилгэ эһиэтигэр буоллаҕына кредит бэриллэр. Онтон заемщик 90 күн иһигэр кредити аһаарар туһаммытын бигэргэтэр докумуону баанга киллэриэхтээх.

Субсидия туһунан кылгастык этэр буоллааха, сыалттан көрөн кредит бырыһаныгар субсидия көрүллүүн сөп. Кредит бигэргэтиһин биһиги баамыт федеральной субсидияны биэриигэ боломуочуйалаах органыгар, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын министерствотыгар ытабыт. Министерствоҕа дааннайдар бэрэбизкэлэнэн, субсидия аһанан, «Россельхозбанк» нөһүө заемщикка тиэрдиллэр. Онтон баан субсидия аһанытын уонна бырыһанын быһаарбат.

Кредиттээһин усуллубуйатынан көрөн сүрүн иэһи төнүннэриигэ төлөбүр болдьовун уһатыы көрүллүүн сөп. Ол курдук, икки сыллаах кредиткэ — 12 ыйга диэри, иккиттэн-биэс сылга диэри 24 ыйга. Онуоха заемщик кредити туһаныыга ааһыллар бырыһанын төлөһөр.

— Онтон физическэй, юридическэй сирэйдэргэ уонна чааһынай предпринимателлэргэ ханнык усуллубуйалаах программалар баалларый?

— Чааһынай предпринимателлэри кытары биһиги киэн хайысхалаахтык үлэлиибит. «Беззалоговый» диэн кредиттээһининэн 1000000 солк., биэр сыл болдьоххо, 12,29% — 14%-наах бэриллэр, бырыһыана хас күңгэ ыларгыттан тутулуктаах. Онтон 3 сылга инвестиционнай сыаллаах 13%-14% диэри бэриллэр (бырыһыана хас күңгэ

ыларгыттан тутулуктаах) кредити туһаныаха сөп.

Өссө биэр хайысханан «Россельхозбанк» нөһүө атылаһыллар техниканы эбэтэр оборудованиены солук биэрэн СКПК кредиттээһинин программатынан харчы суумата көрүллэн олохтонор. Маныаха атылаһыллар техника солук быһытынан бэриллэр.

Онтон юридическэй сирэйдэргэ агропромышленнай ком-

плекс тэрилтэлэрин сайыннарыыга биһиги 15 кредитнэй программалаахпыт. Ол иһигэр СпоК-тарга тус сыаллаах кредит, инвестиционнай кредит, солуога суох кредит, СКПК-га офисы оностуу кредитэ, СКПК-га производствоҕа туһаныллар сойуому биэриигэ туһаныллар кредит, итиэннэ кыра кээмэйдээх (микрорайт) сойуому биэриигэ кредити оноробут.

— Семен Семенович, государственной өйөбүллээх автокредит туһунан кэспэтиһит дуо?

— Хомойуох иһин, кредиттээһин ити көрүңгэ билгин үлэһэбэт. Ол төрүөтүнэн 2009-2011 сс. Россия кредитнэй тэрилтэлэригэр федеральной

бюджеттэн субсидияланар автокредити биэри биһаабыла-тын бигэргэтэр туһунан 2009 с. кулун тутарга тахсыбыт РФ Правительствотын уурааҕар эһи уларытыы киирбэтэҕэ буолар. Онтон уураах болдьовунан күүһэ былырын тохтообута. Биһиги билигин саҥа уураах тахсарын күүтэбит. Ол да буоллар биһиги баамыт нөһүө бортовой УАЗ, фургон, таһааһы тийэр массыналары ылыыга кэтэх хаһаайыстыбаны сайыннарыыга аһаарыт кредиттэн туһаныахтыын сөп.

Санатан эттэххэ, Россия иһигэр онороллубут тимир көлөнү ылыыга чэпчэтиилээх кредити биэриигэ биһиги 2009 сыллаахтан үлэлэһэбит, бу кредиттээһингэ «Россельхозбанк» үс государственнай бааннары кытта тэнгэ хара саҕаланыаһыттан ситиһиһээхтик үлэлэһэр.

— Билигин үгүс үрдүк үөрэх төлөбүрдээх буолла. Төрөптүттэр оҕолорун үөрэхтээһингэ үпкэ-харчыга наадыллар. Ити хайысхаа эһиги үлэлэһэбит дуо?

— Кырдык, билигин кэмгэ төлөбүрдээх үөрэх элбээбитинэн, ити хайысхаа кредиттээһингэ биһиги баамыт үлэлэһэр. Ол курдук «Образовательный» диэн олус табыгастаах усуллубуйалаах, кредиттээһин баарын биллэрэбит. Бу көрүңү оҕолору үөрэхтээһингэ, ону тэнгэ үлэһит да дьон үөрэх ылаалларыгар туһаныахтарын сөп. Бу кредит 350 000 солк. диэри уон сыл болдьохтоох, 16%-наах. Холбурдаан кэспэтиһэххэ, эһиги оҕоҕу төлөбүрдээх үөрэхкэ киирэрэҕэ биһаарынар. Онуоха үөрэх сыаната биэс сылга 300 000 солк. буолар буоллаҕына, биэр семестргэ (сыл аһаарыгар) эһиги 30 000 солк. төлөһөүт. Заемщик биһиэхэ кредит ыларга докумуон толорон баан сөбүлэниһ ыллаһына тутатына 30 000 солк.

биһиги биэрэбит. Онтон атын суумата семестр аайы түһэн иһэр. Итинник усуллубуйаны биһиги «кредитнэй линия» диэн ааттыбыт.

Сүрүн иэс төлөбүрүн уһатыы биэс сылга диэри болдьохтоонун сөп. Ол курдук биэс сыл иһигэр кредит бырыһанын эрэ төлөһөүт, онтон сүрүн иэһин выпускник бэйэтэ үөрэһин бүтэрэн үлэлэһэн бэйэтин хамнаһынан төлөһөн сөп. Онтон бу кредиттээһин төрөптүттэргэ да, эдэр дьонго да табыгастаах буолан дьон хото туһанар буолла.

Ити курдук тыа сирин дьонун олоҕо аныгы кэм тэтимнэнэн биригэ хаамсан иһэригэр анаан «Россельхозбанк» сөптөөх усуллубуйаны тэрийэр. Табыгастаах усуллубуйалаах кредиттээһинмитин туһанаргытыгар биһиги үлэлэһэргэ бөлөммит.

Биһиги клиентэрибитин күүтэр аадырыспыт: Нам селота, Ленин улусун 6 дьыэтэ, билсэр телефонунут нүөмэрэ: (841162) 41-177;

Визитка: «Россельхозбанк» ААО — Россияга агропромышленнай комплексы сайыннарыыга туһуламмыт национальнай кредитнэй-финансовый ситим төрдө буолар улусхан баан. «Россельхозбанк» 2000 с. төрүттэммитэ, АПК хайысхатыгар сүрүн кредитор буолан Россия бааннарын ситимнэригэр төрдүс миэстэни ылар. Рейтинг көрдөрүрүнэн биһиги баамыт бигэ туругунаан, эрэллин лидер бааннар аһаарыгар инники кэккэҕэ киирсэр. Филиаллары арыыһыга РФ-ба ижис миэстэ, итиэннэ дойдуну территориятыгар 1600 атыы туочукаларын кытта үлэлиир.

Россельхозбанк ААО, Россия киин Баанын 3349 №-дээх сүрүн лицензията.

Реклама төрүөтүгэр бэчээттэнэ

КЭРИЭСТЭБИЛ

Тапталлаах кэргэним, эйэҕэс ийэбит, баар суох күндү киһибит Екатерина Гаврильевна Эверстова ыарахан, алдырхайдаах ыарыыттан эдэр сааһыгар бу күн сириттэн барбыта атырдык ыйын 30 күнүгэр 1 сыла туолар.

Күндү кэргэним, ийэбит, бу сыл устата хас күн аайы наар Эйигин саныбыт, суохтуубут...

Екатерина Гаврильевна Эверстова 1974 сыл олунньу 25 күнүгэр Модут нэһилиэгэр түөрт оҕолоох Софронеевтар дьиэ кэргэттэригэр үһүс оҕонор төрөөбүтэ. Онтон ийэтин эдьийин Анна Николаевна уонна Гаврил Иванович Протопоповтар эйэлээх ыаллар баар суох биэр тапталлаах кыыс оҕолоро буолан 1 Хомуस्ताах нэһилиэгэр иитиллэн улааппыта. Кыра эрдэбиттэн улаатыар, биһиги дьиэ кэргэн тапталлаах ийэтэ буолуор диэри олус эйэҕэс, сэмэй, олоххо тардыһылаах, ыарахантан толлубат, куруук үөрэ-көтө, дьонго үтүөнү эрэ баҕарар киһи этэ.

Сүрэмни агарын, саамай чугас киһини сүтэрэр аһыыта баар эбит, ааһан-араһан биэрбэккэ сүрэх бааһа буолан ингэн хаалара... Олоҕум аргыһа, тапталлаах кэргэним, ийэбит, Эн сырдык мөссүөҥүгүн олохпут тухары умнуохпут суоҕа. Быдан дьылларга бырастыы...

Күндү киһибитин сүтэрбит ыар күннэрибитигэр күүс-көмө, өйөбүл буолбут аймактарбытыгар, табаарыстарбытыгар, билэр дьоммутугар барҕа махталбытын тиэрдэбит, бары үтүөнү, олоххутугар дьолу-соргуну, доруобуйаны баҕарыбыт.

Кэргэнэ, кыыһа

Мин 46 сыл эн-мин дэһэн, өйдөһөн-өйөһөн олорут кэргэммин, 5 оҕо аҕатын, 12 сиэн, 1 хос сиэн оҕо эһээ дэттэрбит Копырин Николай Васильевичи өлөр өлүү ыар ыарыыттан былдыан барбыта б.д. атырдык ыйын 28 күнүгэр 3 сылын туолар.

Биһиги аҕабыт 1934 с. ахсынны 1 күнүгэр Ус-Алдан оройуонугар дьадаҥы холкуостаах дьиэ кэргэнгэ төрөөбүт. Ийэтэ кини олох кыра эрдэбинэ өлөн, ийэ таптала диэни билбэккэ, кини туһунан туох да өйдөбүлэ суох улааппыт. Сэттэ саастааҕар сэрри саҕаланан, оҕо саас диэни умнан, улахан дьону кытта сылдьан кыайарын барытын үлэлэһэн, очотоогу олох эрэйэ-мунга саҕаланан. Улахан сут-кураан буолан тыыннаах хаалар туһугар ыарыһах аҕаларынан, убайынан Намга 2 Хомуस्ताахха көһөн кэлэн саҕастарын кытта энгэрдэһэн, инчэҕэй тирбэҕэ быстыбатынан син дьон буолаллар. Ол ыар кэмгэ үөрэнэр кыах суоҕунан 4 эрэ кылаас үөрэхтэнэр, сааһа ситэн армияҕа баран 3 сыл этэнгэ сылдьан кэллэҕин утаа 1957 с. аҕалара күн сириттэн күрэнээхтир.

Мин 1963 с. Ньурбаттан Намга кэлэн үлэли сылдаммын Ньукулайы көрсөн сөбүлэһэн ыал буолбуппут. Бастагы оробутун оҕолонот, Ньурбаҕа барбыппыт. Онно Ньукулай араас үлэлэргэ үлэлээбитэ, ол кэмгэ тырахтарыыстар курстара аһылыбытыгар онно кириэр үөрэнэн, тырахтарыыс буолар. Онтон 2 Хомуस्ताахпытгар төттөрү кэлэн дьиэ-уот туттан, сүөһү ииттэн, ыарыһах буолан дьиэ-орон киһитэ буолуор диэри тырахтарыыттан илиитин араарбакка, үлэни өрө туспут киһи. Ол туһунан очолоро куоталаһан, үлэлиир былааны экирэтэр былдыһыктаах кэмгэ хаста да сокуоталаһы кыайылааҕа, чемпион-тракторист, үлэ ударнига, үлэ, тыыл ветерана буолар үрдүк чыска тиксибитэ. Ону таһынан үгүс грамоталар, махтал, хайҕал суруктар бааллар.

Биһиги аҕабыт, эһээбит олорон, үлэлээн ааспыт олоҕун оҕолорбут, сиэннэрбит салгыыллар. Күндү киһибит сытар Ийэ буорун сылаас, сымнаҕас буолуохтун.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, күтүөттэрэ, аймактара

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Считать недействительным утерянное пенсионное удостоверение № 009082, выданное на имя Бурнашевой А.П.

Печать и услуги по изготовлению предвыборных агитационных материалов и выборных бюллетеней в выборах муниципальных образований Намского улуса, назначенных на 14 октября 2012 г.

Цветная печать

Формат	Бумага 80 г/см ²	Бумага >80 г/см ²
A4	25 рублей	30 рублей
A3	50 рублей	60 рублей

Черно-белая печать

Формат	Цена
A4	3 рубля
A3	6 рублей

Дизайн плакатов, листовок-1000 рублей
Ламинирование А-4 -25 рублей, А-3 -50 рублей

И.П. «Охлопков М.Р.»
ОГРНИП 311143510300015 от 13.04.2011
email: konica.ykt@gmail.com
Адрес: с.Намцы, ул. М. Аммосова, 4 тел. 41-2-38

Меняю частный дом с усадьбой в центре с. Намцы на 2-хкомн. благоустроенную квартиру (район СХТ не предлагать).
Тел. 89241706094

Продаю или меняю а/м «Ниссан-Экстрейл» в хорошем состоянии на а/м микроавтомобус 2011 г.в.
Тел. 42-3-10 (дом), 89142357255

Намскому дому-интернату для престарелых и инвалидов на постоянную работу **требуется электрик-сантехник** с соответствующими документами. Заявления принимаются по адресу: с. Намцы, ул. Новобольничная, 11.

Продаю сушеный шпунт половой (сосна). Цены ниже городских.
Тел. 89644154003, 89241662130, 89142930893

Москваҕа **мини-гостиница** үлэлиир (сууккаҕа 800 солк.).
Тел. 89191002074

Продается 2-хкомн. квартира в с. Намцы.
Тел. 89644253885, 89142220643

Продается 3-хкомн. квартира 80,6 кв.м, центр, большой участок, летний в/провод, газ, теплый гараж. Торг уместен. Мотоцикл ИЖ-Юпитер 3 К без документов.
Тел. 89241752022

Rinnai
ЦИФРОВЫЕ ГАЗОВЫЕ КОТЛЫ

Б.-Марлинского, 17
21-53-46

Недвижимость
рекомендует!

Настенные газовые котлы

БИЛЭРИИЛЭР

Распоряжение от 22.08.2012 № 1509-р ОБ ОТМЕНЕ РЕЖИМА «ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ СИТУАЦИЯ» ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРА НА ТЕРРИТОРИИ МО «НАМСКИЙ УЛУС» в 2012 г.

В связи с ликвидацией лесных пожаров на территории МО «Намский улус» и наступлением безопасной пожарной обстановкой, распоряжаюсь:

1. Отменить с 22 августа 2012 г. режим «Чрезвычайная ситуация» природного характера на территории МО «Намский улус», объявленной в связи с пожароопасной обстановкой 4 класса от 31 июля 2012 г.

2. Главам МО поселений Намского улуса совместно с ГКУ «Якутское лесничество Намский филиал» продолжить предпринимать мероприятия до конца пожароопасного сезона (20 сентября).

3. СМИ НФ «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение к населению.

4. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ НАМСКОГО РАЙОНА!

20.08.2012 г. на 32 км автодороги «Намцы-Бурус» на территории МО «Хатырский наслег» обнаружены останки 1,5-2 годовалой КРС холмогорской породы, шкура, нижние конечности в количестве 4 штук, принадлежность КРС не установлена. По данному факту ММО МВД РФ «Намский» проводится проверка. Лиц, владеющих какой-либо информацией, также владельцев частных, крестьянских хозяйств по факту пропажи, забоя КРС просим незамедлительно сообщить по **тел. 41-4-89, 89142700981**

Бригада квалифицированных рабочих со своей техникой и оборудованием **выполнит любые бетонные работы** по устройству ленточных фундаментов (под строительство жилых домов), проездов, площадок, тротуаров из своего материала и материала заказчика.
Тел. 89142270622

Жилищный фонд «Дьулур» реализует доски обрезные и необрезные разм. 25 мм и 40 мм (сосна). По цене необрезной — 5500 руб. за 1м³; обрезной — 8500 руб. за 1м³.

Обр. по тел. 41-3-62, с. Намцы, ул. Базовая, 3/1

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, находящихся на территории следующего муниципального образования:

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Туйах етеге, площадью 1 га, под разрешенное использование: конебаза.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Тон Ары сурэгэ, площадью 1,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Урасалаах, площадью 5,6 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Кэтит Собо, площадью 3,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Хайгылаах, уч. Хотон таса, площадью 2 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Ары база, площадью 2,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Саллах, площадью 2 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Сытыган хаа, площадью 5,18 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Сытыган хаа, площадью 6,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Ары база, площадью 2,7 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Дулуннээх, площадью 2,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Сытыган хаа, площадью 2,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Тон Ары, площадью 7,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Орто сайылык, площадью 15,43 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Тон Ары, площадью 3,4 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Тон Ары, площадью 9,75 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Тон Ары, площадью 2,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Дьуонэсэ, площадью 4,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Хайгылаах, площадью 6,1 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Онньороох, площадью 2,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Кычамныыр, площадью 7,5 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Бояркин, площадью 6,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Намтабай, площадью 7,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, уч. Куолай, площадью 3,0 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Бардылаах, площадью 6,27 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

* Маймагинский наслег, с. Маймага, ур. Ары база, площадью 11 га, под разрешенное использование: полевой земельный участок.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

<p>З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскулатын администрацията уонна профкома биригэ үлэлиир коллегабытыгар, начальной кылаас учууталыгар Обутова Татьяна Николаевна, кэргэннэр Григорий Николаевичка, оболоругар, сиэннэригэр күндү, тапталлаах ийэлэрэ, эбээлэрэ, хос эбээлэрэ, тыыл ветерана ОБУТОВА Изабелла Ивановна ыарахан ыарыыттан ыалдьан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиэрдэбит.</p>	<p>Үөдэй нэһилиэгиттэн төрүттээх ЗЫРЯНОВ Айсен Афанасьевич эдэр сааһыгар хомотлоохтук олохтон туораабытынан ийэтигэр Петухова Любовь Николаевна, биригэ төрөөбүттэригэр, чугас аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. Үөдэй нэһилиэгин дьаһалтата</p>
<p>Үөдэй нэһилиэгин олохтооһо, үлэ, тыыл ветерана ОБУТОВА Изабелла Ивановна күн сириттэн туораабытынан кыһыгар Обутова Татьяна Николаевна, оболоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, күлүттэригэр, кийииттэригэр диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. Үөдэй нэһилиэгин дьаһалтата, ветераннар сэбиэттэрэ</p>	<p>З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскулатын коллектива биригэ үлэлиир коллегабытыгар, оскуола социальной педагог Владимирова Зинаида Дмитриевна, чугас дьонугар, аймактарыгар тапталлаах аҕалара, үлэ ветерана, «Бочуот Знага» уордан кавалера, Хангалас улуунун олохтооһо МИХАЙЛОВ Проконий Васильевич ыарахан кыһынан ыалдьан олохтон туораабытынан диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскулатын коллектива</p>

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Төрүтүн таһаараччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьэҕит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**
“ЭНСИЭЛИ” - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,5 бэчээт. **лиис**
Көтүл сыананан атыһыанар
Индекс — 54889. Тираһа — 1634
Бэчээккэ илии баттангытын графига — 12:00 ч. 24.08.2012 с.
Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 24.08.2012 с.